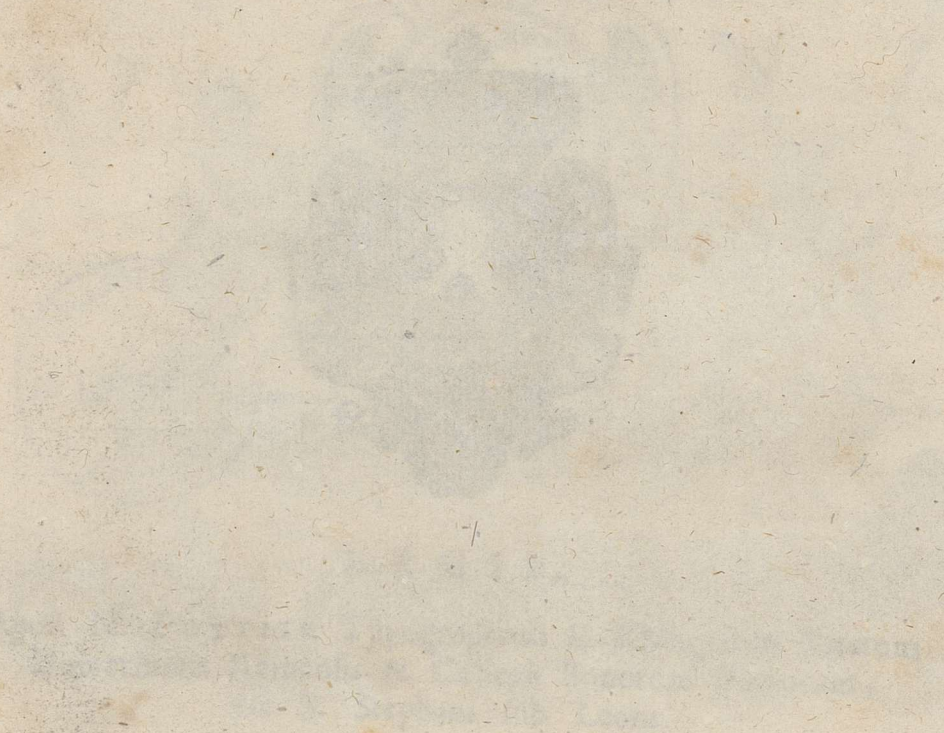
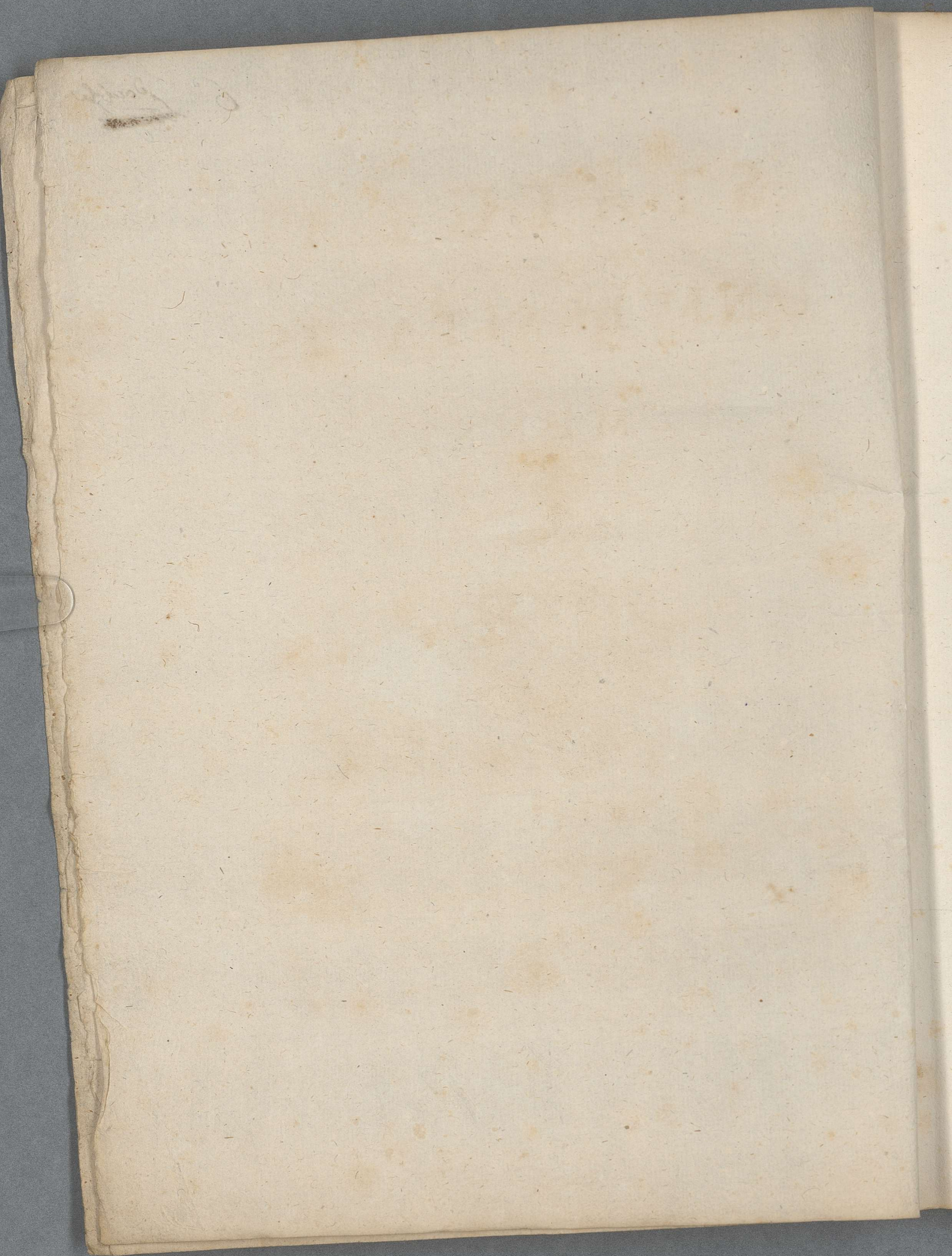

6° ~~double~~

STATUTA
UNIVERSITATIS
REMENSIS

DEC. 1711

STATUTA
UNIVERSITATIS
REMENSIS.

REMIS,

Apud N. POTTIER Typographum & Bibliopolam Juratum
Universitatis Remensis & Collegii Bonorum Puerorum,
viâ S. Stephani sub Leone.

M. DCC. XVII.

Ex Decreto & Jussu Universitatis.

M. DCC. XVII.
Ex Brevi & fide Christiana.

EXTRAIT DES REGISTRES DE PARLEMENT.

VEU par la Cour la Requête à elle présentée par M^c. Thomas Mercier Prêtre, Docteur en Théologie de l'Université de Reims & Recteur de la même Université ; à ce qu'il fût ordonné que les Statuts dressez par les quatre Commissaires Députez par ladite Cour seroient registrez tant au Greffe d'icelle qu'en celui de Vermandois & Conservation des Privilèges Royaux de ladite Université de Reims pour être à l'avenir exécutez, gardez & observez suivant leur forme & teneur : Et en conséquence faire main levée à ladite Université de l'interdiction portée par l'Arrest du quatorze Décembre mil six cens soixante ; ce faisant permettre aux Doyens, Docteurs & Suppots d'icelle de faire leurs fonctions, conférer les Degrez & élire leurs Officiers ainsi qu'ils avoient accoutumé avant ladite interdiction, & en interpretant l'Arrest du cinq Janvier dernier, il fût ordonné que les deux Echevins ou Con-

4

seillers de Ville qui seroient Députez pour l'Administration du College & pour assister avec les autres Administrateurs à la Publication, aux Baux & Comptes du revenu d'iceluy, assisteront pareillement à la Publication, Baux & Comptes du Revenu de la Fondation du Sieur Fournier Evêque Bazilitain, & y auroient voix délibérative avec les autres Docteurs d'icelle & tiendroient la main à ce qu'elle fût pleinement & entièrement exécutée suivant l'intention du Fondateur. Autre Requête dudit Mercier à ce qu'en procédant à la vérification & homologation des Statuts des autres Facultez de ladite Uuiversité, il fût ordonné que l'Article vingt-trois ajouté aux Statuts de la Faculté de Médecine, seroit homologué & enregistré comme les autres pour être à l'avenir gardé & observé selon sa forme & teneur. Veu aussi lesdits Statuts dont la teneur ensuit.

LEGES ET STATUTA

In usum Academiae & Universitatis Remensis ex Senatu
Consulto, anni Domini millesimi sexcentissimi
sexagesimi, quartâ Septembris die.

STATUTA RECTORATUS COLLEGII *Et Almae Facultatis Artium.*

UM omnium Regnorum & populorum
felicitas, tum maximè Christianæ Rei-
publicæ Salus à rectâ Juventutis pendeat
institutione, quæ quidem rudes adhuc
animos ad humanitatem flectit, steriles
alioquin & infructuosos, ejusdem Reipublicæ muniis

6

idoneos & utiles reddit, Dei cultum, in Parentes & Patriam pietatem, erga Magistros reverentiam & obedientiam promover; dabunt operam Academici omnes ut ad Magistratûs aut Magisterii fastigium non evehantur, nisi qui & Doctrinæ sanitate & morum probitate commissæ Juventuti exemplo præluce velint & verbo prodesse possint ad virtutem.

I.

Dominus Archiepiscopus Dux Remensis, primus Par Franciæ, Sedis Apostolicæ Legatus natus, & ejusdem Remensis Academiæ Princeps & perpetuus Privilegiolorum Apostolicorum Conservator, qui Apostolicâ autoritate Leges & Decreta condere possit, quibus Res publica Litteraria cum suis Alumnis dirigatur & conservetur, & secundum quæ Magistratibus & Officiis dictæ Universitatis ritè provideatur, non poterit tamen in posterum novas Leges constituere, & ad eas Universitatem astringere sine Senatûs Parisiensis & ejusdem Academiæ consensu.

II.

Ipse autem Magnum Magistrum ejusdem Academiæ Collegii & Primarium solus suâ auctoritate instituat & destituat: septem item Bursarios theologos, Capellanos duos, Proviforem & quinque minores Bursarios ex Fundatoris voto; Sede verò vacante, institutio aut destitutio eorundem ad Rectorem pleno jure pertinebit.

III.

Rector Remensis Universitatis sit Primus in Academiâ post præfatum Dominum Archiepiscopum præsentem, Doctrinæ & morum Censor ac Moderator, cui cæteri Magistratus, Doctores, Licentiatî, Baccalaurei, Magistri, Præceptores, Scholastici, Apparitores, aliique Ministri seu Officiarii fidelitatis & obedientiæ Jura-menta præstent.

III.

Quisquis in superiori Facultate Doctor est Remis, aut Parisiis, Gallus, Sæcularis, Solutus & Juramento præstito in dictâ Universitate inscriptus, modò in eâdem Academiâ per biennium permanferit, aut qui curriculum Philosophicum in dictâ Academiâ integrum docendo confecerit, aut ibidem sex annos integros Literas humaniores, aut Grammaticam in Gymnasio Bonorum Puerorum docuerit, aut qui Baccalaureus formatus in Theologiâ, aut Medicinâ, vel Licentiatûs in Juribus à duobus annis extiterit, is solus Magistratûs Rectorii sit capax.

V.

Quatuor Universitatis Remensis Facultates ad Rectoris Mandatum quot-annis in crastino Sancti Caroli, mense Januario, horâ octavâ matutinâ apud Sanctum

Patricium Remensem super novi Rectoris futurâ creatione in vim Juramenti convenient; ibique, prius datâ fide, collectis in unâquâque Facultate per ejusdem Decanum suffragiis, tres viri graves, boni testimonii & sanæ Doctrinæ juxta superius statutum Rectori nominentur ab unâquâque Facultate, ex quorum numero tres qui suffragiis prævaluerint sub Rectoratûs Sigillo & Scribæ Universitatis Syngrapha, Domino Archiepiscopo Remensi, aut eo absente, ejus Vicario Generali præsententur, ut quem voluerit è tribus, dictus Dominus Archiepiscopus in Rectorem futurum deligat. Quod si quis eorum qui electi sunt, recuset coram Universitate, statim alius nominabitur in formâ præscriptâ: si autem Dominus Archiepiscopus nullum ex iis tribus præsentatis acceptare voluerit, intra triduum Universitas unum ex tribus nominatis eliget, qui cæteros duos suffragiis vicerit; præcedens autem Rector Officium Rectoratûs per illud triduum exercebit.

VI.

Electus à Domino Archiepiscopo Rector fidelitatis Juramenta juxta formam & seriem in Juramenti contentam, primum Domino Archiepiscopo Remensi, aut ejus Vicario Generali in Sacello Palatii præfati Domini, deinde in Sacello Sancti Patricii antiquo Rectori præstet; quibus peractis, cum Bidellis & aliis Magistris honorificè in domum deducatur; quod si Dominus Archiepiscopus nominatum ab Universitate ad Juramenta admittere noluerit, satis est ut coram antiquo Rectore juret.

Cum

VII.

Cum autem Sedes Archiepiscopalis vacabit, & quandiu vacabit, ipsa Rectoris electio sit penes Academiam pleno Jure, & qui ceteris suffragio prævaluerit, is Rector novus à tota Academia agnoscatur, & coram antiquo Rectore Juramentum præstet.

VIII.

Rector tempore sui annui Magistratûs pro Christianæ Religionis statu, pro Christianissimi Regis, Regni & Remensis Universitatis prosperitate ac salute publicas Supplicationes indicet, unam Æstate, alteram Hyeme, die & loco qui ex Academia consilio opportunus videbitur. In utraque deinceps Rector abstinebit à convivio.

IX.

A Bidellis ex Mandato Rectoris significetur omnibus Curatis Ecclesiarum parochialium Civitatis Remensis seu eorum Vicariis, ut die Supplicationum Missa parochialis sit finita horâ octavâ & nuncientur futuræ Supplicationes cum Missa & Concione in Æde electa, prohibeaturque omnis alia Concio eâ die Dominicâ tempore matutino: Concio autem prædicta fiat in eadem Æde ubi Missa celebratur, statim ab Offertorio & ante Præfationem.

Rector advocatis secum Nationum Procuratoribus & duobus Censoribus viris Rectoriis, aut in negotiis Universitatis benè expertis & versatis, probitate & prudentiâ præditis ab ipsa selectis unâ cum Scriba Universitatis postridiè Supplicationis Gymnasium præfatum, Classes ejus & Aulas visitet, ut ibi de vita, moribus & doctrinâ tam Magni Magistri, Bursariorum, Præceptorum, Pædagogorum, quàm Juvenum, de industriâ & diligentia Primarii & Præceptorum in educandâ instruendâque Juventute sibi commissâ, de cibis & ratione victûs ac mensæ honestate inquireat: & quod dignum videbitur emendatione, reformet & corrigat.

XI.

Prædicti duo Censores electi eodem die quo Rector, in officio per annum integrum continuabuntur, aderuntque Rectori, non tantum in visitationibus, sed & in causis de quibus cognoscet.

XII.

Collegii autem Primarius advenienti Domino Rectori teneatur obviam ire cum honesto Præceptorum comitatu & statuta quibus uti consueverit, in Tabula descripta offerre. Deinde Gymnasiarcha ipse interrogetur; tùm recedat, suosque tam Præceptores quàm

Pueros de quibuscumque rebus interrogari patiatur, Scribâ articulatim excipiente quid quid utròque dictum fuerit.

XIII.

Postremò diffidia si quæ sint, componat, de suo officio omnes & singulos admoneat : qui si parere noluerint, ad Universitatem deferantur ; apud quam nihilominus quæcumque in ejusmodi visitationibus acta fuerint, referentur.

XIV.

ReCTOR in Concionibus Universitatis & Comitiiis suâ authoritate indictis semper præsit : deliberantium quatuor Facultatum suffragia fideliter excipiat & pro pluralitate concludat atque in votorum æqualitate utrilibet parti suum votum adjungat.

XV.

Idem dictis Doctoribus, Procuratoribus, viris Rectoriis, Baccalaureis, Licentiatis, Præceptoribus actu docentibus aliisque Magistris, Scribæ & Procuratori Fiscali, nec-non Receptori Generali diem quo Sacrum Missæ Officium nomine totius Universitatis apud Sanctum Patricium celebrabitur, atque etiam quando Comitii fient (fiant autem cujuslibet Mensis primâ Jovis die) per Apparitorem seu Bidellum indicere curet, ut illi Divinis Officiis & Comitiiis possint interesse.

XVI.

Die Julii & Januarii decimâ-quartâ, si id commodè fieri possit, in Divi Patricii Sacello pro Christianissimi Regis & Illustrissimi Archiepiscopi & Conservatoris, Benefactorum & Suppositorum ejusdem prosperitate ac salute Sacrum Missæ Officium celebretur, cui quidem Rector, Decani & Doctores Facultatum, Procuratores ambarum Nationum, Baccalaurei, Licentiati & Magistri, Præceptoresque cum suis Apparitoribus in habitu decenti intererunt, togâ scilicet talari, Pileo quadrato & Epomide: quem habitum in omnibus Academiae Comitibus servabunt.

XVII.

Nunquam Rector publicum Actum adeat sine Bidellis saltem suæ Facultatis & sine comitatu aliquorum honestorum virorum. Quod si Actus solemnes fiant qui ad totam Universitatem spectent, omnes Bidelli intersint. Invitetur ad omnes cujusslibet Facultatis actus, oblatis prius positionibus: quibus, ut par est, adsit, non tamen sine suæ Facultatis Apparitoribus togatis, nec sine comitatu aliquot Academiae Procerum habitu decenti ornatorum.

XVIII.

Item Rector anno sui Rectoratus indicem seu rotulum in quo Officiariorum nomina describantur, ad Cu-

13
riam Subsidiarum Parisiensem deferri curet ; & qui
derulerit, fidem suæ diligentiae Academiae faciat.

XIX.

Ubi Officium aliquod per mortem alicujus Officiarii
vacaverit, non convocet Universitatem Rector ante
dies octo, ut de dicto Officio provideatur.

XX.

Officia verò hujusmodi, quantum fieri possit, vena-
lia non sint. Quod si aliquod inde emolumentum per-
cipiatur, id totius Academiae Fisco cedat.

XXI.

Novus autem Rector Universitatem tenebitur con-
vocare intra octo dies à creatione suâ, ut à Rectore
antiquo, præsentibus Decanis Facultatum, Procurato-
ribus Nationum & Officiariis Academiae, informetur &
instruatur in quo statu Academiae negotia sint, quid
quid de novo sit agendum.

XXII.

Sit penes Rectorem ex consilio Decanorum supe-
riorum Facultatum & Procuratorum Nationum pote-
stas cognoscendi & judicandi de controversiis inter
Magnum Magistrum, Gymnasiarcham, Præceptores,

Pædagogos, Bursarios & Officiarios Universitatis de rebus Academicis: isque primùm adeatur; si causa gravior, ad Academiam referatur.

XXIII.

De rebus ad Academiam pertinentibus Rector nihil statuatur inconsultis superiorum Facultatum Decanis & Nationum Procuratoribus: si quid secùs fiat, id irritum habeatur.

XXIV.

Nullus emendicatis vel prece, vel pretio, aut ambitiosè conquisitis suffragiis, in Universitatis Rectorem, Nationis Procuratorem, aut alium Magistrum eligatur: sed ad eas dignitates promoveatur tantùm qui non ambierit, & capax, idoneus ac Universitati utilis fuerit judicatus. Qui malis artibus ad ejusmodi Magistratus fuerit pro-
vectus, Magistratu & privilegiis Universitatis privetur, & pauperibus erogandis quadraginta nummis aureis mulctetur.

XXV.

Provideat Rector ut Litteræ Nominationis conferantur tantùm in Academiâ Remensi aut Parisiensi actu residentibus & studentibus; quique studii sui & conditionis suæ publico examine specimen ediderint, neminemque ad Juramentum admittat, nisi qui in Universitate Remensi, aut in Academiâ Parisiensi per sex menses integros studuerit: nec quemquam in artibus Magistrum recipi sinat, nisi qui totum Philosophiæ curriculum ibidem confecerit.

XXVI.

Nullus ad superiorum Facultatum Baccalaureatum, ut Theologiæ & Medicinæ, admittatur, nisi Laureâ Magisterii insignitus fuerit, vel pro more cooptatus.

XXVII.

Deinceps novi Doctores & Licentiati, qui voluerint gremio Universitatis excipi, sicut & Magistri, in Congregationem Facultatis Artium admitti prius de more supplicent & fidem gradûs faciant in Comitibus publicis; sicut & Baccalaurei in superiori Facultate, ut cum cæteris possint gaudere suffragio.

XXVIII.

Magnus Collegii Remensis Magister sit Doctor Theologus & liberalibus disciplinis egregiè instructus, qui omnibus & singulis in dicto Collegio præsit, præcipuè tamen Bursariis in Commensali sodalitia, hebdomadariis Disputationibus, Vesperis & Doctoratu: Primarium, Præceptores, Capellanos, Bursarios, Discipulos reliquosque omnes cuius studio aut muneri in dicto Collegio vacantes, in Officio contineat; & cum penes eum summa totius Collegii & rei scholasticæ perpetua sit moderatio, cæteris omnibus exemplo præeat ad Legum omnium & Statutorum observationem, tum quæ ad exteriorem vitæ compositionem,

tum quæ ad interiorem morum honestatem pertinent.

X XIX.

In Sacello similiter omnibus & singulis quovis tempore prærit, præsertim verò Dominicis & Festis diebus, curabitque omni ratione ut omnes Divinis Officiis intersint, illaque devotè & reverenter audiant, absentium Catalogos recipiat & delinquentes corrigat per se vel per Primarium.

XXX.

Festis autem solemnibus & Dominicis extra Ferias Autumnales in Sacello Divi Patricii, præsentibus Bursariis, Præceptoribus, Pædagogis & Scholasticis horâ à meridie primâ, à Professoribus Theologis alternatim Sacram Concionem haberi & Vesperas cantari curabit; & quoniam non amat Sapiencia pectus subditum iniquitati, curabit etiam Magnus Gymnasii Magister ut Universi dicti Collegii Præceptores, Bursarii, Scholastici & Domestici octies saltem in anno statis ex more temporibus Sacramentum Confessionis adeant juxta Foundationis litteras, scilicet statim ab ipsâ Scholarum instauratione (Quo die, præsentibus Præceptoribus & Scholasticis Missa celebrabitur Spiritûs Sancti) die Sanctorum omnium, Nativitatis Domini, Dominicâ primâ Quadragesimæ, Paschatis, Pentecostes, Nativitatis Divi Joannis & Assumptionis Divæ Virginis; atque ut id ab omnibus ritè & accuratè præstetur invigilabunt Primarius & Præceptores singuli suis in Ordinibus.

Magnus

XXXI.

Magnus Magister, aut Primarius, suis inconsultis, nihil grave concludat, aut peragat.

XXXII.

Magnus Magister, Provisor & duo Theologiæ Bursarii cum Priore Patriciano, Collegii Domos, Villas, annuosque redditus illis tantum locent, qui licitatione vicerint; & ob eam rem licitationes promulgentur; & conditionum Tabulæ compitis & valuis Ecclesiarum parochialium, in quibus res locandæ sunt, affigantur, ejusque rei fidem scripto, seu Pastorum testimonio Collegii Administratoribus facient; atque, ut id sanctius perficiatur, prædictæ locationes, seu conductiones fient, præsentibus & probantibus duobus Consiliariis Urbicis, juxtà Senatus-Consultum Parisiense, anno millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo die quintâ Januarii.

XXXIII.

Curabit Magnus Magister Priorem Patricianum cum Procuratore Aulae eligi Dominicâ in Sexagesima per suffragia Bursariorum Patricianorum Theologorum primæ Licentiæ, & in ipsa electione præsidebit: qui quidem Prior Patricianus habebitur primus post Magnum Magistrum & Primarium inter socios non Licentiatos.

XXXIV.

Unicuique Bursariorum Patricianorum & Capellanorum cubiculum cum adjuncto musæo assignabit statim ab eorum receptione, idque in ædificio Patriciano; illudque gratis retinere poterit Bursarius per mensem integrum à die dimissionis suæ, quæ statim à Doctorali Laurea ab ipso acceptâ fiet sine fraude.

XXXV.

Arceat eum à Bursis, qui ducentas libras annui proventus quo modo-cunque possederit.

XXXVI.

Magnus Magister occupabit duo cubicula simul cum adjunctis musæis, culinam communem cum Bursariis, vinarium horreum in ædificio Patriciano.

XXXVII.

Quod si supersint cubicula, dictus Magnus Magister & Provisor in usum Collegii Cameristis, seu Cubiculariis ea locent studentibus in eadem Academia, qui quot annis justum conductionis pretium solvent Provisorii.

XXXVIII.

Curabit item Magnus Magister Bursarios Theologos

intra duos annos à receptione cursum Theologiæ ag-
gredi, & ad Doctoratûs gradum sine ulla intermissione
progredi: quod nisi fiat, ipse culpam & damnum præ-
stet, adeoque pecuniam à Bursariis malè acceptam re-
stituatur; nihilominus ipsi Bursarii repetundarum rei ci-
tentur.

XXXIX.

Curabit ut Bursarii habitu decenti, id est, togâ &
pileo quadrato ornentur, latinè loquantur, sintque
omnes in officio: totiusque suppellectilis, etiam librariæ
semel per annum catalogum, seu inventarium per Pro-
curatorem Aulæ, aut Priorem Patricianum fieri curet,
quem offeret Magnus Magister, aut Prior Patricianus
Rectori Collegium ipsum ultimò visitanti, cui obviam
ibit Archididascalus cum Bursariorum cœtu, quoties
Collegium inviset Rector.

XL.

Item ne Bursarii & alii ejusmodi bursas vendant, aut
procuraciones suas ejurare possint & alios in suum lo-
cum sufficere; sed jus conferendi ad Collatorem redeat
& Patronum, nempe ad Dominum Archiepiscopum, aut
ejus Vicarium Generalem, Sede autem vacante, ad Rec-
torem ipsum, qui alios capaces subroget; qui tamen in
Collegium non admittentur, nisi prius Religionis suæ
Catholicæ, vitæ inculpatæ, & bonorum morum testi-
monium exhibuerint, & à Magno Magistro interro-
gati, fuerint capaces & idonei judicati.

XLI.

Poterit Magnus Magister, cum expediens fuerit, reprius cum Domino Archiepiscopo, aut ejus Vicario Generali, & Sede vacante, cum Rectore communitatâ & approbatâ, unum quemque Bursarium, si merebitur, de gradu dejicere & loco movere, in quorum locum alios solus Dominus Archiepiscopus aut ejus Vicarius Generalis, & Sede vacante, solus Rector subrogabit & sufficiet.

XLII.

Curabit ut Lectores Patriciani in Theologia statis horis ad docendum accedant cum toga humerali & pileo quadrato, licet Canonici etiam Ecclesiæ Metropolitanæ.

XLIII.

Cum suis Bursariis & Capellanis mensam habeat communem, quantum fieri poterit; & ter in hebdomada repetitiones ad majores Bursarios habeat.

XLIV.

Prædictorum Bursariorum cubicula & libros lustret identidem: quos impudicos reperiet, flammis addicat; prohibitos verò in Bibliothecam reponat: nec quemquam illorum extrâ Collegium pernoctare sinat.

XLV.

Cavebit Magnus Magister & Provisor quam sanctissimè, ne Collegii possessiones veneant, permulentur, aut oppignerentur, nisi auctore Domino Archiepiscopo, aut ejus Vicario Generali, & Sede vacante, Rectore cum Pratore Remensi, & duobus Consiliariis Urbicis, & cæteris Administratoribus assuetis, servatisque ritibus qui in Ecclesiasticorum bonorum venditionibus servari solent: si quid secùs fiat, irritum esto.

XLVI.

Magni Magistri, Gymnasiarchæ, & eorum qui Scholasticos alunt, suppellex sit lota & nitida; bis quâque hebdomadâ ad mensam sternatur mappa munda & recens; saltèm singulis mensibus scutellæ, quadra, lebetes, ollæ, vasaque omnia escaria sabulo deterfa resplendeant: Scholæ, Aulæ, Areæ, Gradus per singulas hebdomadas, Cubicula quotidie & manè passim scopis diligenter mudentur.

XLVII.

Provideant iidem ut sui discipuli abhorreant à cultu immundo, lutulento & agresti, ne sint insigniter negligentes in vestitu, ne discincti, impexi, illoti, ut non solum in litteratura, sed etiam in communi vitæ usu civilem humanitatem, politioemque urbanitatem edificent; sed hi neque lasciviant immodestiùs, neque tortos arte capillos cincinnosque ferant.

XLVIII.

Archetypi & primitivæ tabulæ proventuum & fundationum Collegii diligenter & fideliter asserventur, & in arca aliqua quatuor seris & clavibus constricta ita occludantur, ut unam Dominus Archiepiscopus, aut ejus Vicarius Generalis, aut, Sede vacante, Rector, alteram Magnus Pœnitentiarius, tertiam dicti Domini Archiepiscopi Ballivius, quartam denique duo Consilarii Urbici habeant. Quod si ad testimonium publicum, & fidem faciendam tabulas illas coram Judice aliquando sit opus proferre, quatuor illi Clavigeri dabunt operam, ut exempla aliqua illarum tabularum exscribantur, & à Notariis publicis obsignentur quæ ad fidem faciendam edantur, nec unquam Archetypi distrahantur.

XLIX.

Quoties autem tabulæ illæ primitivæ invisendæ erunt aut exscribendæ, Prior Patricianus cum Bursariis, vel hi quorum interest, accersantur, ut videant ne quid foràs efferatur.

L.

Gymnasiarcha secundo Collegii loco honestatus, absente Magno Magistro, omnibus præsit etiam Bursariis, Præceptoribus, cæterisque in Collegio degentibus, curam habeat commissæ sibi Juventutis, ut benè rectèque vivat, & in Litterarum studiis diligenter incumbat.

LI.

Sit ille, non Doctor, sed è Gremio Facultatis Artium, cujus ille imprimis jura & dignitatem sartam-rectam tueri debet. Gymnasiarcha ad docendam regendamque Juventutem Pædagogos & Magistros probatæ vitæ & Doctrinæ recipiat & admittat, qui gradum Magisterii adepti sint, & qui suo munere rectè fungi noverint, quorum mores imprimis spectandi, ut pueri ab his & Litteras simul discant, & bonis moribus imbuantur.

LII.

Caveat autem ne in distribuendis Classibus, pecuniam, aut quidvis aliud pecuniæ loco à Præceptoribus exigat; sed eas gratuito & dignioribus, non mercede distribuat; sicut nec Magnus Magister à suis Bursariis, ut favorem & gratiam ipsius aucupentur; alioquin suâ provinciâ, procuratione, & omnibus Academiæ privilegiis uterque privetur.

LIII.

Nemo non scholasticus à Gymnasiarcha, aut Magno Magistro in Collegium admittatur, & hospitio excipiat, & qui Religionem Catholicam & Apostolicam non amplectatur. Exteri qui adeunt Collegium studii causâ, moneantur, ne de nova Religione sermones inter discipulos, aut alios omninò conferant: quod si neglexerint, aditu Collegii prohibeantur.

LIV.

Curet item ut in singulis Ordinibus secundum
cujusque caput Catecheses fiant à Præceptoribus, die
quâlibet Sabbati, immediatè ante serotinum egressum è
scholis, ut discipuli in officio contineantur, & ad piete-
tem excitentur.

LV.

Idem cum Magno Magistro, Superiorum Facul-
tatum Decani, Procuratores Nationum, Doctores,
Licentiati, Baccalaurei, Bursarii, Regentes, Magistri,
Pædagogi, Bidelli, Scholastici omnium Ordinum Col-
legii Bonorum Puerorum, singuli deniquè legibus
Academiæ astricti & privilegiis ornati, Rectorem ad
publicas ordinarias & extraordinarias Supplicationes
ornatu Academico comitentur, cujuscunque dignitatis
existant, Doctores Canonici etiam Insignis Ecclesiæ
Metropolitane.

LVI.

Pueri Juvenesque qui instituuntur, imprimis Regi
Christianissimo benè precari & obedire, & Magistratibus
parere doceantur.

LVII.

Videant Magistri & Pædagogi, ne vitiis scholastico-
rum, sive in moribus, sive in disciplina indulgeant,
sed in eos pro delicti ratione animadvertant.

LVIII.

LVIII.

Ad Primarium, consulto Magno Magistro, pertineat Præceptores tam Philosophiæ quàm Grammatices instituere, & juxtà æquitatem deponere, ita tamen ut, corrente anno, neminem ex iis amovere possit, nisi ex gravi causa & necessaria, monito priùs Domino Archiepiscopo, aut ejus Vicario Generali, aut, Sede vacante, Rectore: & ipsis semel concessam docendi Provinciam prorogare pro libito poterit, prout ad Collegii utilitatem congruum ei videbitur, vel alios instituere; salvâ tamen ad prædictum Dominum Archiepiscopum, aut ejus Vicarium Generalem, aut, Sede vacante, Rectorem, querimoniâ.

LIX.

Qui quidem docentes ante anni exitum, scilicet sub finem mensis Junii, de prorogatione in alterum annum cum Primario agent, ut, si eos in eadem Classe, aut superiore docere bonum arbitretur, ex tunc sit ratum: qui verò nondùm docuerint & ad præceptoriam unius ex Classibus admitti postulaverint, circà eundem diem à dicto Primario eligentur, & infrà decimum-quintum diem dicti mensis Junii Domino Archiepiscopo, aut ejus Vicario Generali, aut, Sede vacante, Rectori, si postulerit, vel etiam programme publico manifestum faciet, ut notum sit qui ad docendum anno sequenti sint electi.

LX.

Admoneat Præceptores ut suis auditoribus Authores castos & probatos statis horis perlegant & explicent: qui secus fecerint ac semel & iterum moniti neglexerint, eos docendi officio privet.

LXI.

Provideat ut Eloquentiæ & Poëseos Professorum discipuli alternatim declamationes habeant in suis scholis, ad easque invitentur Rector & Primates aliquot: nihil verò publicè recitetur, aut scribatur, etiam à Philosophis, quod Gymnasiarchæ exhibitum non fuerit & approbatum.

LXII.

Animadvertat ne librorum multitudine & lectionum varietate auditorum ingenia confundantur.

LXIII.

Curet ut die octavâ Paschatis, aut ante ferias autumnales Tragædia detur in publicum, in qua providebunt Remenses ut præmiorum distributione publica Juventutis industria excitetur & compensetur.

LXIV.

Tum Scholæ cathedris, fenestris, scamnis, portis;

portæ feris apprimè muniantur, eæque statim à scholis obferentur à Janitore, quem Collegio providebit sedulum & assiduum, ne quis discipulorum exeat injussu suo, aut quidpiam in Gymnasium intrudat, quod ansam præbeat mali.

LXV.

Item provideat famulos culinarios & aulicos qui suas partes diligenter exequendo ad mandatum ejusdem Primarii compareant.

LXVI.

Item in janua à Discipulis Gymnasium ingredientibus, singulis mensibus, ultrà duos asses Turonenses cum dimidio non exigat : interim tamen pauperum rationem habeat.

LXVII.

Nec à Magistris qui docere incipiunt, nec à Discipulis qui respondent, aut recitant, publicum convivium exhiberi patiatur.

LXVIII.

Curet Primarius singulis diebus, horâ quintâ matutinâ, campanam pulsari, ad cujus sonum omnes Collegium habitantes excitentur & excitati simul in eundem locum conveniant, horâ sesqui quintâ, ut Deum rogent, & Oratione peractâ, sedulò studiis incumbant. Circà meridiem post prandium & gratiarum actiones, omnes iidem Scholastici, ad sonum campanæ, in aulam

Præceptorum convenient : tunc Primarius, aut, si non possit, Præceptor hebdomadarius (nam omnes in posterum Professores alternatim singulis hebdomadis, dictis gratiarum actionibus, præerunt) prælectionum matutinarum rationem exigat à singulorum Ordinum auditoribus : à serotinis scholis idem peragatur. Horâ verò nonâ ferotinâ, ad pulsus campanæ, omnes Oratorium petant, ibique, flexis genibus, Deum piè precentur, prævio conscientiae examine : precibus verò absolutis, omnes cum modestia locum petant.

LXIX.

Rursus ut singuli Scholastici, tam domestici, quam extranei, finitis lectionibus matutinis, unâ cum Præceptoribus tam Philosophiæ quàm Grammaticæ Sacellum Divi Patricii adeant, sacrum Missæ Sacrificium ab altero Capellanorum celebrandum devotè audituri. Finitis verò pomeridianis lectionibus, idem Sacellum adeant, ibique pro Rege Christianissimo, Illustrissimo Præsule Rementi & pro omnibus Collegii Benefactoribus piè precentur : & ut dicti Scholastici cum modestia & pietate dictis precibus intersint, singuli Præceptores suos discipulos binos in Sacellum deducant, & de absentibus aut immodestis cognoscant.

LXX.

Curabit Primarius ne mulieres cujuscunque ætatis, aut conditionis famulentur, aut accedant ad Gymna-

sum, cuius fores serò claudantur horâ nonâ, solusque Gymnasiarcha claves habeat, quæ statim post obseratas à Janitore fores ad ipsum deferentur.

LXXI.

Curet Primarius ut omnes Scholastici diligenter scholas adeant, quos, sicut & eorum libros sæpè & quoties expediens visum fuerit, perlustrabit, quatenus absentium delinquentiumque rationem habere possit.

LXXII.

In concedenda pueris ludendi venia sit parcior: atque adeò diem Jovis integrum æstivo tempore; hyemali verò pomeridianum, festo non occurrente, quâlibet hebdomadâ solùm vacare sinat.

LXXIII.

Sub finem mensis Augusti, aut ante, si opus fuerit, curabit Gymnasiarcha fieri responsiones philosophicas: mense verò Septembri singulorum Ordinum scholasticos, advocatis secum duobus Nationum Procuratoribus, si res exigat, vel aliis duobus viris Doctis, examinabit & pro eorum captu singulos in Classes distribuet: quod & de iis fiet qui post Remigialia accedent, si prius non fuerint examinati: nec dimittet Philosophos ut vacent, nisi sub finem Augusti, Rhetores initio Septembris, Secundanos octavo circiter die, & cæteros

infra quintum-decimum ejusdem mensis. Et ad scholas omnes simul deinceps redeant annum studiorum feliciter incepturi postridiè Divi Dionysii: Oratio verò solemnis à Professore Rhetorices in Aula Patriciana die Dominicâ præcedente fiat.

LXXIV.

Quoties à Collegio abfuerit Gymnasiarcha, qui primus inter Professores fuerit, vel Hebdomadarius illius officio fungetur.

LXXV.

Idem cum Magno Magistro curabit ut singulis ternis mensibus Præceptores, Burfarii & famuli stipendia recipiant.

LXXVI.

Dictus Primarius cubiculum cum adjuncto musæo assignabit cuilibet Professori, famulosque domesticos instituet qui, tempore prandii & cœnæ, in Aula diligenter & fideliter inserviant, providebitque Præceptoribus ac Convictoribus de sufficienti victu, ut moris est.

LXXVII.

Dictus Primarius per seipsum suo fungatur officio, ideòque occupet cubicula quæ sunt super Aulam Grammaticorum unà cum culina, cellariis vinariis & horreo. Cubicula omnia vacantia in eorumdem ædificiis loca-

buntur Cameristis, qui in singulos annos pro locationis pretio centum duntaxat asses persolvent Primario, eâ conditione ut ipse teneatur ad minutas reparationes eorundem cubiculorum.

LXXVIII.

Caveat primarius, cœterique Magistri ne Scholastici ad studium Philosophiæ transeant, nisi linguarum græcæ, & latinæ periti, Grammaticis & Rhetoricis præceptis abundè informati.

LXXIX.

Quod in Academia Parisiensi statutum est, ut Gymnasiarchæ & Professores qui per septennium continuum, absque intermissione, & citra fraudem in celebri Collegio Universitatis docuerint, aut rexerint, præferantur omnibus graduatis in Jure nominationis, exceptis Doctoribus in Sacra Theologia tantum; id quoque in Universitate Remensi valeat vigeatque perpetuum, quo plures ad docendum invitentur.

LXXX.

Nullus Sacerdotio præfectus, cui animarum cura incumbit, nec Pœnitentiarius illustris Ecclesiæ Remensis in Gymnasiarcham Collegii, vel Magnum Magistrum eligatur; quod si ad istas provincias, vel procuraciones vocati, aliquod ejusmodi Sacerdotium adipiscantur,

32
non liceat iis illas in gratiam aliorum ejurare, aut successores deligere, sed ad alios capaces & idoneos per Dominum Archiepiscopum Remensem, aut ejus Vicarium Generalem, aut, sede vacante, per Rectorem transmittantur.

LXXXI.

Gymnasiarcha, Provisor, Præceptor, Pædagogus, Magister forensia negotia non suscipiant, sed officio suo diligenter fungantur.

LXXXII.

Prædicti, itemque Artium Magistri honestè & professionis suæ rationi convenienter vestiantur: gestent pileos quadratos, togisque utantur talaribus & manicatis cum humerali, nec indecenti vestitu sibi indulgeant. Scholastici, Convictores quoque gestent pileos rotundos, non galeros, cum toga talari, & cincti semper incedant; Philosophi verò æstate minores quadratos habeant.

LXXXIII.

Ut Scholastica disciplina retineatur & conservetur, Scholastici à quibus Gymnasiarcha pro alimento pensionem accipit, & ipsi Præceptores, quos Regentes vocant, qui à Gymnasiarcha aluntur, & hospitio commodo excipiuntur, pransuri cœnaturique in Aulam conveniant, ibique simul cibum capiant. Inter epulas unus ex omnibus pueris, suo ordine, ex sacris Bibliis,
aut

aut ex aliquo pio Authore aliquid recitet. Mensis remotis, omnes Deo optimo maximo gratias agant, Regi Christianissimo, & de Collegio bene meritis, conceptis verbis, bene precentur.

LXXXIV.

Inter Convictores explorator constituatur, qui inter ludendum, aut conversandum vernaculè loquentes, & quoquo modo delinquentes observet, & die quâlibet, præsertim vero Sabbati, à repetitione è schedula, aut Primario, aut Hebdomadario Professore indicet, qui pro delicti ratione in eos animadvertat: quod idem fieri curabit Gymnasiarcha in una quaque Classe, ut omnes Scholastici quo tempore ingressi sunt Collegium, latino sermone colloquantur, & delinquentes Censor ingredienti Professori porrigat in charta descriptos.

LXXXV.

Nemo Gladiatoriam discat: atque, ut omnis occasio tollatur Scholasticos à studiis avocandi, aut ad nequitiam abducendi, omnes Gladiatores, Tibicines, Saltatores & Histriones ab Academia finibus migrent.

LXXXVI.

Gymnasiarcha singulis mensibus lustret cubicula, musæa, & libros Magistrorum, quos Regentes vocant, & Convictorum; ut certior fiat, an apud illos sint aliqua disciplinæ scholasticæ repugnantia, ut arma, aut libri

improbata doctrinæ: quos impudicos reperiet, flammis addicat; prohibitos in bibliothecam reponat.

LXXXVII.

Et quoniam linguarum cognitio à bonis & priscis Authoribus petenda est, videant Lectores, quos Regentes vocant ut, delectum optimorum librorum habeant; nempe ut pueris adhuc rudioribus unà cum regulis Grammatices aliquid ex Terentianis fabulis, familiaribus Ciceronis Epistolis, Virgilii Bucolicis, aliisque ejusmodi purioribus Authoribus prælegant; provecioribus aliquid de Salustio, Commentariis Cæsaris, Officiis Ciceronis, & faciliioribus ejusdem Ciceronis Orationibus, unà cum Virgilio, & Ovidio, interpretentur; regulas subindè utriusque Grammatices, Latina cum Græcis jungendo, repetant, ut eos in cognitione linguæ utriusque confirmet: Majoribus verò qui in secunda aut prima Classe se exercebunt, graviora Ciceronis opera, nempe Orationes, Tusculanas quæstiones & alia Philosophica, libros de Oratore, & ipsum Oratorem Brutum, partitiones oratorias, Topica cum Quintiliano lectitent, non omisis interim Poetis, nempe Virgilio, Horatio, Propertio, Persio, Juvenale, interdum & Plauto; & ut Linguæ etiam Græcæ non ignari existant, post præcepta Grammatices, aliquid de Homeri seu Iliade seu Odissæa, Hesiodi opusculum Ἔργα καὶ Ἡμέραι nuncupatum, Theocriti Εἰδύλλια ediscant, tum quosdam Platonis Dialogos, aliquot Demosthenis & Isocratis Orationes, tum Pindari hymnos, & alia ejusmodi,

pro arbitrio Primarii & Lectorum & captu Discipulorum, seligant; libros obsoletos, neotericos qui nuper in Gymnasia invec̃ti sunt, rejiciant, & ad puriores fontes revocent; libros autem improbatae Doctrinae omninò respuant.

LXXXVIII.

Sed nihil Præceptoribus liceat prælegere nisi consulto prius Gymnasiarcha, nec eundem Authorem, uno excepto Grammatico, in diversis Classibus eodem anno exponere, & quæ prælecta priore anno in Classibus inferioribus fuerint, attingere; ne Discipuli bis eundem authorem audiant.

IXC.

Cum ab antiquis dictum sit, & quotidiano usu comproberetur stylum esse optimum dicendi Magistrum, eumque lectione, & imitatione insignium Authorum, scriptione denique assiduâ comparari, ex sex horis quotidiani & publici in Auditoriis studii, una præceptis & regulis cognoscendis, & cum Præceptore examinandis concedatur; reliquæ omnes in Poetis, Historicis, Oratoribus audiendis, cognoscendis, ediscendis, imitandis, in commentatione denique & usu docendi scribendique consumantur.

X C.

Singulis diebus horæ duæ; decima nempe matutina & quinta pomeridiana scribendis versibus, orationibus solutis, stylo denique formando & disputationibus impendantur.

XCI.

Quod ut diligentius perficiatur, Convictores, die Sabbati singularum hebdomadarum, cum se pro more sistant, à prandio in Aula post gratiarum actionem afferant chartas suarum compositionum Gymnasiarchæ, aut ei qui ipsius absentis vicem supplebit, & in eos animadvertatur qui non exhibuerint tria ad minimum ejus hebdomadæ themata, seu proposita à se in Latinam aut Græcam Linguam conversa, à suis Lectoribus ad fidem faciendam obsignata.

XCII.

Scholastici & Convictores memoriter sæpè recitando memoriam excolant, & frequenter declamando se exercent.

XCIII.

Cum memoria sit scientiæ thesaurus in puerorum institutione, cum Præceptores classici, tum Pædagogi cubicularii caveant, vel omnium maximè, ne pueris quidquam excidat eorum quæ in præcedenti qualibet Classe fœliciter perceperint, & didicerint; sed studio & diligentia præstent ut jam parta conserventur, & in dies justa fiat accessio.

XCIV.

Itaque cum in qualibet Classe summè necessaria sit

diligens eorum quæ prælecta sunt, repetitio, Discipuli memoriter, die Sabbati certis horis recitent quæ totâ hebdomadâ didicerint, & de iis quæ difficiliora, rariora, & scitu magis necessaria fuerint, sedulò interrogentur.

XCIV.

Gymnasiarcha hæc Statuta & Decreta bis per singulos annos; scilicet postridiè festi Sancti Dionysii, & Dominicæ circiter post Quasimodo coràm Præceptoribus & Discipulis omnibus legi & promulgari sedulò curet; &, ut id fiat, inviliget Rector.

XCVI.

Quisquis in Gymnasio Remensis Academiae, moderandæ Juventutis curam suscepit, vitæ & morum integritate, Doctrinæ præsertim, incessu, vestitu, gestu, totoque corporis habitu, Discipulis sibi commissis Sanctum & venerabile Religionis Christianæ, Doctrinæ & scholasticæ simplicitatis exemplum præbeat.

XCVII.

Nullus in aliquo ordine prædicti Collegii doceat, nisi in Academia Remensi, Parisiensi Magisterium Artium fuerit consecutus, vel ab Artium Magistris more solito cooptatus; cooptari autem eum in finem liceat, qui in alia celebriori Academia studuerit & insignis conditionis specimen publicitùs ediderit, exhibitis priùs legitima in forma litteris.

XCVIII.

Ut scholastica disciplina firmius stabiliatur & foveatur, omnes sive Philosophiæ, sive humanioris litteraturæ Professores suo quisque Ordine Hebdomadarii sunt; quo nomine simul cum Primario, Convictorum cubicula subindè & frequenter percurrant; quid ab iis tum ibidem tum in area, festis profestisque diebus, sive inter ludendum, sive inter studendum agatur graviter invigilent; &, quod ante dictum est, precibus atque repetitionibus intersint & præsent, absente Primario, aut cum Primario, si necessarium ipsi videbitur.

IC.

Teneantur omnes Professores tum Philosophiæ, tum humanioris litteraturæ bis singulis annis, scilicet primâ hebdomadâ post Dominicam secundam Paschæ sequentem, & die primâ Lunæ post festum Divi Lucæ, omnia nomina & cognomina Scholasticorum suæ Classis in schedulis propriâ & Gymnasiarchæ manu obsignatis Rectori deferre. Quod si Professores istud neglexerint, Gymnasiarcha eorum munus suppleat: neque fas sit Rectori litteras scholaritatis, aut gradûs cuiquam conferre, nisi cujus nomen & cognomen fuerit ejusmodi Schedulis inscriptum: neque concessæ aliter litteræ ullius sint virtutis, aut roboris; quin & ipsarum auctores pro gravitate criminis puniantur.

C.

Omnes dicti Collegii Professores diebus non festis æstivo tempore ab hora septima matutina ad decimam, & à sesqui-secunda pomeridiana ad sesqui-quintam doceant; Hyemali verò tempore à sesqui-prima ad sesqui-quartam: tempore Quadragesimæ & aliorum Ecclesiæ jejuniorum Lectio matutina instituaturs ab hora octava matutina cum media, usque ad undecimam, & statim, dato signo, omnes Præceptores Classes suas adeant.

CI.

Professores, Magistri, Pædagogi ne convivii aliisque artibus parum honestis Scholasticorum gratiam aut frequentiam aucupentur.

CII.

Omnes Præceptores, Pædagogi, Magistri, Bursarii, Scholastici, Convictores, aliique Academiæ Alumni Rectori debitum honorem habeant, eique morem gerant in his maximè quæ ad Statutorum Universitatis & horum Decretorum observationem & ad disciplinam scholasticam pertinebunt.

CIII.

Qui Philosophiam profitentur, ejus curriculum intrâ

biennium emetiantur : primo anno Logica & Moralia Aristotelis, sivè probati alterius interpretentur; altero Methaphysica & Physica explicent, rejectis inanibus quæstiunculis quas olim barbari invexerant, & humanioris politiorisque litteraturæ viri dudum rejecerunt, proindè solidiores utilioresque in earum locum sufficiant.

CIV.

Crebræ fiant in omnibus Ordinibus, præsertim verò in Philosophicis exercitationes privatae & publicæ, tum impugnando, tum propugnando; ut utroque Marte exerciti ab umbratili ad publicum pulverem possint aliquando evocari.

CV.

Præter Actus, quos Determinantias vocant, figuras & ænigmata; crebræ per totum biennium repetitiones à Philosophiæ Professoribus instituantur, in quibus primo anno ad minores Theses, quas Sabbatinas vocant, secundo verò ad graviores & ex tota Philosophia desumptas publicè sustinendas disponantur singuli seorsim diversis & distinctis diebus.

CVI.

Porrò ut ab omnibus promiscuè, etiam pauperibus defendi possint ejusmodi Theses publicæ, dabunt operam Gymnasiarcha & Professores, ut id nullo Thesium vel Aulæ apparatu nulloque adeò sumptu fiat, nisi ab

iis qui præter ordinem frequentiam ambire voluerint, dummodò modestiæ Christianæ memores.

CVII.

Eloquentiæ & Poëscos Professores videant ne Scholasticis Satyras distribuunt recitandas, aut Comædias, Tragædias, Fabulas, aut alios Latinos sermones, vel Gallicos ab iis exhiberi patiantur quibus lascivia, petulantia, procacitas excitetur; aut contumeliæ, convicia, aut maledicta in quemquam publicum Ordinem aut Magistratum, aut privatum hominem contineantur: qui contra fecerint, severiùs puniantur.

CVIII.

Atque ut certiùs isti malo occurratur, nihil prorsus ejusmodi recitetur, nisi Gymnasiarchæ exhibitum, lectum & probatum.

CIX.

Professores omnes cujuscunque Ordinis nunquam sine toga Aulam ingrediantur; extrà Collegium verò semper talari veste sint ornati.

CX.

Foris ne pernoctent, nec locum docendi deferant, nec in eum, inscio Gymnasiarchâ, quemquam sufficiant.

CXI.

Præceptor cum primùm fuerit ingressus Classẽ, statim à salutato Divino Numine jubeat perlegi catalogum Discipulorum suorum & quæri per cubicula, si qui abfuerint: dein absentes omnes, nisi ex justa causa, plectantur.

CXII.

Die Sabbati quâlibet serò in singulis Ordinibus Christianæ Doctrinæ capita præcipua à Discipulis recitentur.

CXIII.

Discipuli cujuscumque ætatis & nominis, in Gymnasio Remensis Academiae litteris incumbentes pudorem moderatamque simplicitatem omnibus in rebus constantissimè servant.

CXIV.

Præceptores, Magistros tanquam parentes ament; ipsi inter sese amore & mutuis officiis afficiant.

CXV.

Quotidie Divino Sacrificio intersint ibique Deum Optimum, Maximum, Sacratissimamque ejus Matrem, Divosque omnes pro more patrum venerentur & orent, idque mente piâ.

CXVI.

Statim, ubi datum fuerit signum Missæ celebrandæ, prælectionis, repetitionum, prandii, cœnæ, gratiarum Deo agendarum, precationumque vespertinarum & matutinarum, Sacellum, Auditorium, Aulam antè Præceptores ingrediantur; nec nisi necessariâ & legitimâ de causa & facultate impetratâ, ante signum dimissionis egrediantur.

XCVII.

Quicumque obscœna verba fuerint locuti, quique alios maledictis lacessiverint, bonosque mores corruperint, gravissimâ poenâ afficiantur.

XCVIII.

Nemini liceat, præsentè, absentevè Præceptore, aut Magistro, quâvis aliâ linguâ quam latinâ aut græcâ loqui; quod si prudens, aut sciens barbara verba usurpaverit, solæcismumvè pronunciaverit, puniatur: at si is, non deditâ operâ, id egerit, sed potius ignoratione, qui deprehendit, corrigat, moneatque diligenter quonam pacto latinè id dici possit.

CXIX.

Nemo Scolasticorum juret, nemo in Aula clमित, nemo alteri imprecetur, nemo Diaboli nomen expri-

mat, nemo rixetur, aut alium percutiat; si secus contigerit, Gymnasiarcha, aut qui prius resciverit Professor, in delinquentes animadvertat.

CXX.

Ante prandium nemo ludat, post prandium item, nisi fuerit publicè concessum.

CXXI.

Scholastici in Collegio degentes non egrediantur sine exeundi facultate à Gymnasiarcha petitâ & obtentâ.

CXXII.

Nemo castigatus, seu peccati, aut errati admonitus Præceptori obmurmuret, aut nutu minetur, aut superbè loquatur.

CXXIII.

Omnes Scholastici quibuscunque Professoribus etiam infimæ Classis, tam in Gymnasio, quàm foris in Urbe, simulque aliis viris honestis Gymnasium ingredientibus, aut egredientibus debitum honorem exhibeant, eos aperto capite saluent & alloquantur.

CXXIV.

Nemo Convictorum hospitem ullum in suum cubi-

culum clanculūm accipiat, qui præsertim apud se cubet, cuius probitas dubia, suspectaque sit.

CXXV.

Sivè interroget quivis Præceptor, aut Pædagogus quemvis Scholasticum, sivè quid jubeat, aut alloquatur id faciat verbis latinis, nec se familiariū, maxime ludens, aut jocans cum Discipulis gerat.

CXXVI.

Provisor Collegii proventus diligenter percipiat, & illos distribuat ex mandato Magni Magistri, & de iisdem quotannis triduo antè Calendas Novembris, si commodè fieri possit, rationem fideliter reddat coram Domino Archiepiscopo, aut ejus Vicario Generali, &, Sede vacante, Rectore Universitatis, Pœnitentiaro Ecclesiæ Remensis, Ballivio ejusdem Domini Archiepiscopi & duobus Consiliariis Urbicis, qui in omnibus vocem deliberativam habebunt ex supradicto Decreto Senatūs Parisiensis, præsentibus Magno Magistro & Majoribus Bursariis: curet necessarias ædificiorum & Classium reparationes, ornamenta, & alia ad Sacelli Patri- ciani cultum pertinentia, cubicula, hortos, bibliothecam, aulam & Bursariorum aulae suppellectilem & alia ad communem usum spectantia, communibus Collegii expensis, ex Magni quoque Magistri jussu & mandato.

CXXVII.

Provideat quoque redditus & proventus totius Col-

legii, bene & utiliter administrari contractus: ubi res
exiget fieri, lites promoveri; eas tamen non suscipiat
absque Administrantium dictorum consilio.

CXXVIII.

Teneatur item, quoties congregatio fiet, adesse præ-
sens ad prædictorum mandata; & quod tunc conclu-
sum fuerit, exequi; & quæ fuerit executus, referre.

LXXIX.

Quoties locanda veniet domus, villa, aliudve simile,
præfatos Administratores commonebit; nec, illis in-
consultis & absentibus, quidquam locare, vendere,
aut commutare liceat; alioquin officio suo abdicetur,
& contractus irritus habeatur.

CXXX.

In Collegio actu semper degat, togâ talari & pileo
quadrato indutus, proindeque in ædificio Patriciano
cubiculum cum musæo, horreum & cellam vinariam
præter stipendia, ex Fundatoris instituto habeat.

CXXXI.

Bursarii majores septem in Collegio fundati iisdem
legibus de religione in Deum, pietate in Parentes &
in omnes Magistros obsequio atque Condiscipuli te-
neantur, & iis præluceant.

CXXXII.

Ne verò in Magistros ullas conjurationes, aut illicita ulla fœdera ineant, quin & ipsi ab aliis facta revelent sub pœna privationis à suis Bursis.

CXXXIII.

Bursarius Theologus à Domino Archiepiscopo Bursâ donatus, aut ejus Vicario Generali &, Sede vacante, à Rectore, litteras provisionis Magno Magistro exhibeat & sacramento ad Statutorum observationem obligetur: pro sua verò receptione sex libras Turonenses solvet Aulæ Procuratori; duas in usum Sacelli Patriciani; duas in suppellectilem Aulæ; reliquas duas in festam ejus admissionem infumendas.

CXXXIV.

Nec deinceps Bursæ suæ fructibus gaudeat, nisi actu in Collegio degat & studeat, vestem talarem & pileum quadratum gerat & officio suo ritè defungatur.

CXXXV.

Diebus tam Dominicis quàm Festis Divino omnes intersint Officio & Concionibus in Sacello Patriciano, & unà cum Capellano hebdomadario in Choro decantantes Superpelliceis induti & Cappis, cum opus fuerit.

CXXXVI.

Nec Bursæ Professoribus, nec Scholæ Bursariis, quandiū Bursarii erunt, vel Professores, conferantur: sed sint ista omnia distincta in diversos.

CXXXVII.

Singulis diebus Dominicis Quadragesimæ, Vigiliis mortuorum duobus Capellanis decantandis & Vesperis, juxtâ litteras foundationis, unâ cum Præceptoribus & Scholasticis interfint.

CXXXVIII.

Sine Magni Magistri facultate petita & obtenta à Collegio abesse nulli liceat. Qui per tres menses continuos, causâ non dictâ & à Magno Magistro probatâ, abfuerit, Bursâ ac juribus ei annexis exuatur.

CXXXIX.

Quinque parvi Bursarii ex inferioribus scholis desumpti perpetuū in Collegio sunt, ad mandatum Universitatis, aut Facultatis Theologiæ per majorem Bidellum ad Sacellum Patricianum se conferant primâ cujuslibet mensis die, ibi decantaturi in solemnî Sacro.

CXL.

Primus eorum cum Magno Magistro habiter, secundus

cundus cum Primario, tertius Professoribus inserviat, quartus Provisor, quintus denique majoribus Bursariis & Capellanis.

CXLI.

Ipsi quoque alternis vicibus, quotidie Sacro inserviant Superpelliceis induti, atque Altare majus iis omnibus adornent, quæ ad rei Divinæ confectionem requiruntur, campanis cæteros excitent, similiaque ministeria vicissim expleant.

CXLII.

Omnes & singuli Matutinis, Vesperis & Missis solemnibus intersint & in his decantent. Sacellum Divi Patricii, singulis diebus Sabbati, scopis mudent & ejusdem Sacelli ornamentorum omnium cultum & munditiam curent, fidelemque Provisor reddant rationem.

CXLIII.

Singulis annis, die Divi Lucæ, præfente Magno Magistro, & sine fraude, Bursariorum majorum suffragio unus ex ipsis assumatur in Procuratorem Aulae, qui jura Bursariorum suscipiat & conclusiones singulas in librum fideliter referat, &, exeunte anno, accepti & expensi rationem de eorum juribus coram Magno Magistro, Priore Patriciano & aliis Bursariis reddat: alioquin non possit continuari.

50
CXLIV.

Magno Magistro in omnibus licitis & honestis pareant, ejus repetitionibus intersint accuratè, Scholas frequentent assiduè & disputationes publicas tam Theologicas quàm Philosophicas; in hisque sese exercent.

CXLV.

Capellani duo alternis vicibus sunt Hebdomadarii, in cubiculis Patricianis commorantes & per hebdomadas suas diebus Dominicis & Festis non solemnibus (nam solemnibus id munus Magno Magistro incumbit) Magnam Missam horâ octavâ matutinâ celebrent, diebus verò Ferialibus, horâ decimâ; diebus jejuniorum & Quadragesimali tempore horâ undecimâ, ad Primarii, Præceptorum, Bursariorum & Scholasticorum salutem & commodum.

CXLVI.

Diebus Dominicis aquæ & panis Benedictionem Missæ celebrationi præmittant, Matutinas ex Fundatorum instituto peragant, & Confessiones tam Convictorum quàm Scholasticorum diebus præscriptis accuratè excipiant; si verò negotiis urgentibus implicati istud præstare non valebunt, Magnum Magistrum moneant rogentque ut in suum locum idoneos vel admittat, vel sufficiat.

CXLVII.

Procuratorum, Quæstorum ambarum Nationum, Examinatorum almæ Facultatis Artium electio, institutio, seu quævis alia provisio tam per mortem, quàm per resignationem ad Facultatem pertineat modo & forma sequentibus.

CXLVIII.

Electores ejusmodi Magistratum & Officiariorum sint Artium Magistri, Baccalaurei, vel Licentiati Remis, aut Parisiis promoti & sacramento adstricti Academiæ Remensi: qui quidem die Divi Dionysii apud Sanctum Patricium conveniant, septimâ matutinâ, & ibidem, Presidente amplissimo Domino Rectore, de creandis in annum futurum Procuratoribus, Quæstoribus, Examinatoribus & confirmandis Apparitoribus, seu Bidellis maturâ deliberatione ita provideant, ut alternis vicibus ad prædicta munia eligant Professores, & in superiori aliqua Facultate Graduatos. Quod si alicujus supradictorum vacatio antè præfatum tempus quolibet modo occurrat, prædicti in eundem locum conveniant & alium provideant, convocante Domino Rectore: quod si is abfuerit, aut obierit, prædecessore illius.

CXLIX.

Quilibet Artium Magister, qui Baccalaureus formatus

52

fuerit, in superiori aliqua Facultate Licentiatus, vel qui per biennium in prædicto Collegio cum laude docuerit, sit munere Procuratorio & Quæstorio in sua Natione dignus. Sint autem duo Procuratores, Franciæ unus, alter Lotharingiæ, & duo Quæstores.

CL.

Sic electus Nationis Procurator, statim amplissimo Domino Rectori fidem det sacramento, ac deinceps supplicationibus, comitiis & actibus publicis in habitu decenti intersit: similiter & Quæstor faciat.

CLI.

Habeat utriusque Nationis Procurator librum unum, in quem eorum nomina referat, qui tempore sui Magistratûs ex Natione sua ad Magisterii gradum fuerint promoti & in fine cujuslibet anni Rectori obsignandum offerat, eorum Bursas æstimet, ita ut pauperum & divitum rationem habeat.

CLII.

Si quis alibi promotus quàm Remis, aut Parisiis, Academicorum Remensium numero adscribi voluerit, pro admissione sua duodecim libras Turonenses Quæstori suæ Nationis persolvat, tùm Bursas ex Procuratoris æstimatione.

53
CLIII.

Quæstor verò unius-cujusque Nationis pecuniam à Procuratore æstimatam recipiat, ejusque rationem reddat singulis ternis mensibus Quæstori Generali.

CLIV.

Examinatores duo pro minori Examine & totidem pro majori eligantur è Baccalaureis formatis, aut Licentiatis superiorum Facultatum, vel è Professoribus & Magistris in Artibus, qui per biennium actu docuerint: primi quidem de Logica & Morali tantum; secundi verò de universa Philosophia candidatos examinent: nec ad Baccalaureatus, aut Licentiæ gradum admittant, nisi dignos: ineptos verò ad tempus, aut omnino remittant; admissorum Litteris subscribant unà cum Cancellario.

CLV.

Examinandi verò & Magistros in Artibus admit-
tendi hic servetur modus & ordo.

CLVI.

Magisterii ejusmodi candidatus post confectum Philosophiæ curriculum, tum scribendo, tum audiendo, illius biennalis operæ suæ testimonium à Professore obtineat, cui subscribat quoque Gymnasiarcha, itemque

54

Rector, post acceptum ab eo sacramentum; tùm in eadem charta Procurator Nationis Bursam taxet à Quæstore recipiendam, qui receptæ fidem faciat in eadem charta: deinde prædicti Examinatores minoris Examinis examinatum & dignum repertum scripto referantur. Denique majores Examinatores simul cum Cancellario idem præstent: hos verò codicillos perlegat & probet Rector scripto, & ad Scribam mittat asservandos, ut expediantur Magisterii Litteræ in legitima forma.

CLVII.

Quoties autem sigillandæ erunt Litteræ, Rector eos convocabit Procures qui Sigilli claves habent, ut præsentés togati adsint cum Procuratoribus Nationum; neque claves cuiquam credant, nisi fontico morbo detenti: nec in eo casu quemquam sufficiant, nisi virum gravem & ipsum Rectorium, si quis sit suæ Facultatis; habeant autem ejusmodi claves Rector cum singulis Decanibus trium Facultatum & Procuratore Franciæ

CLVIII.

Censores ex quacumque Facultate viri Rectorii eligantur à tota Universitate, qui, præter Collegii visitationes simul cum Rectore faciendas, curent etiam in Supplicationibus Rectoriis seu Academicis ordinem, pietatem & modestiam ubique servari, omnibus comitiis Academicis Rectori adsint &, si quid in Academia peccabitur, observent ipsi & quamprimum Rectori aperiant, ut malo medeatur.

CLIX.

Scriba Universitatis omnibus Academiae comitiis intersit, ejusque Conclusiones omnes in libro cujus singula folia singulis suo ordine numeris sint notata, fideliter excipiat. Conficiat omnes Litteras testimoniales Officiariorum totius Universitatis, nominationum & praesentationum Sacerdotiorum ad totam Universitatem pertinentium; nec non Litteras Gradus, temporis studii Facultatis Artium.

CLX.

Item quot annis excipiat à Domino Rectore catalogum nominatorum sui Magistratus tempore à praedicto Rectore obsignatum, eumque diligenter asservet. Sit ipse quoque Magister in Artibus, aut Graduatús in superiore Facultate & sacramento Academiae obstrictus.

CLXI.

Procuratoris Fiscalis officium est omnibus Academiae comitiis interesse, atque res à Rectore, aut à Supplicibus quibuscumque propositas expendere, suamque de re qualibet sententiam aperire, atque etiam, si quid in fraudem, aut Academiae damnum concludatur, intercedere; proindeque sit ipse saltem Magister in Artibus & rerum Academicarum imprimis peritus, à tota Academia electus.

CLXII.

Ille immediatè Scribam Academiae præcedat, fidemque sacramento obstringat Rectori.

CLXIII.

Quæstor Generalis Universitatis Remensis à tota Academia instituatur, à Scholasticis Juratis asses viginti, à Magistris Artium quadraginta, à Licentiatis libras tres, à Doctoribus novis quinque, ab Officiariis quindecim accipiat pro ferendis oneribus ejusdem Academiae.

CLXIV.

Is de pecunia quoquomodo ratione sui illius muneris accepta fidelem quot annis, die Octobris quintâ, sicut & de expensis reddat rationem amplissimo Domino Rectori, duobus uniuscujusque Facultatis superioris Doctoribus, scilicet Decano cum adjuncto, Nationum Procuratoribus præsentibus, Procuratore Generali & Scribâ dictæ Universitatis.

CLXV.

Omnes Bidelli amplissimum Dominum Rectorem domo ad actus publicos, aut comitia deducant & reducant, Concellario, Facultatum Decanis & Nationum Procuratoribus in publicis Academiae comitiis præeant veste

veste talari & Pileo quadrato, cum suis fascibus, præmuniti.

CLXVI.

Quot annis, iidem statâ die, qui in suo officio continuari voluerint, comitiis ad id indictis interfint, suæque diligentiae & fidelitatis fidem facient, antequam confirmationem sui officii consequantur.

CLXVII.

Bidelli ad mandatum Rectoris accedant & illud fideliter exequantur, & ejus schedulas & mandata ad Academiae Proceres deferant.

CLXVIII.

Magistrorum, Baccalaureorum & Doctorum nomina & cognomina in suos codicillos, quo fuerint promoti ordine, referant.

CLXIX.

Qui suo Officio defuerint & eo fungi per seipso neglexerint, aut parere noluerint, nec hæc Statuta servare; de gradu dejiciantur.

CLXX.

Iisdem privilegiis omnibus & immunitatibus gau-

deant, quibus cœtera Academiæ Remensis Supposita;
hoc est, iis omnibus, quibus per munificentiam & au-
thoritatem Regiam Universitas Parisiensis fruitur.

CLXXI.

Bidelli nihil exigant à Scholasticis ad Artium Bacca-
laureatum, Licentiatum & Magisterium promovendis;
sed tantum ea jura accipiant, quæ officii sui ratione
persolui judicabit Academia.

CLXXII.

Ut verò notum sit & omnibus certum quid à quoque
pro juribus & honorariis accipi debeat, aut solvi,
quàm primùm & quàm commodissimè fieri poterit,
convocabitur à Rectore Academia Remensis & ab om-
nibus Ordinibus præfinietur quid & quantum Magis-
tratibus, Officiariis & Bidellis quocumque in casu solvi
debeat; caveaturque eodem Statuto ne, quocumque præ-
textu, supra præfinitam ab Academia summam exigatur.
Hoc autem Statutum Senatui Remensi probandum &
registrandum tradatur, atque mox omnibus & singulis
ejusmodi Statuti exemplaria præbeantur & significantur.

Et hæc omnia Statuta ad usum tam Universitatis Re-
mensis, quam quatuor Facultatum, Artium, Medicinæ,
Juris utriusque & Sacræ Theologiæ confecta, sunt pro-
bata & subsignata à nobis quatuor viris selectis juxtà

Decretum Senatûs Parisiensis latum die quartâ Sep-
tembris 1660. Parisiis, die Lunæ, vigesimâ quartâ
Aprilis 1662.

D. GUYART Doctor Theologus & Sacræ Facul-
tatis Theologiæ Syndicus.

J. DAVEZAN Consultissimæ Juris Facultatis An-
tecessor, & Academiæ Aurelianensis Decanus.

GUIDO PATIN Doctor Medicus Parisiensis &
Professor Regius.

MERCIER Baccalaureus Theologiæ & Collegii
Marchiani Magister primarius & Moderator.

MERCIER Doctor Theologus & Rector Uni-
versitatis Remensis.

STATUTA FACULTATIS MEDICÆ REMENSIS.

Ostquam Academia Remensis, juxtà Diplomata, cū Pontificia, tūm Regia ad instar Academiæ Parisiensis & aliarum Gallici Regni Universitatum fundata atque instituta fuit; Medicinæ Remensis Facultas multam quidem diligentiam in Statutis sibi comparandis & Supremi Senatūs autoritate firmandis adhibuit. Quia tamen in illis cum cœterarum Facultatum ritibus plæraque non satis congruunt, atque ideò vel immutanda, vel emendanda, vel etiam omninò addenda visa sunt; placuit eadem retractare, obscura illustrare, nova condere, ac, quàm proximè fieri potuit, omnia ad Statutorum Facultatis Medicæ Parisiensis & aliarum celebriorum hujus Regni Universitatum formulas revocare, & in unum corpus redigere; ac sancire, ne ab illis in posterum discedatur.

I.
Res Sacra, loco, more, diebus, horisque solitis, singulis annis peragatur.

II.

Medicinæ Studiosi Professorum catalogo inscribantur, disputationibus & lectionibus publicis frequentes intersint.

III.

Medicinæ Candidati fidem Decano faciant primò se in aliqua celebri Universitate gradum Magisterii in Artibus consecutos fuisse, idque per Litteras sigillo Facultatis Artium, & manu Scribæ obsignatas; sin minùs, gradum Magisterii, ut, post Decretum supremi Senatûs, observatur, in Universitate Remensi consequantur.

IV.

Medicinæ Candidati exhibeant Decano Litteras testimoniales à Medicinæ Professoribus Remensibus, aut celebris alicujus Universitatis subscriptas, quibus pateat ipsos saltem per biennium prælectiones publicas excessisse, & Medicinæ discendæ sedulam operam navasse: & dies illis examinandis à Facultate assignetur.

V.

Die à Facultate assignatâ Candidati de rebus natura-

libus, non naturalibus & præter naturam sigillatim examinentur, statimque ab examine Aphorismum Hippocratis sibi à Decano ex tempore propositum interpretentur, & Decanus subindè pugnet objectis rationibus.

VI.

Exploratâ sic Candidatorum eruditione, Facultas bonâ fide atque incorruptè deliberet, &, prout pluribus visum fuerit, vel rejiciantur, vel ad gradum Baccalaureatûs, præstito priùs jurejurando, ab ipso Decano promoveantur.

VII.

Cum verò infrequens Candidatorum numerus nec solemni Licentiarum auspicationi, nec temporum ad examen & Theses partitioni, nec plerisque aliis splendidis illis quidem & præclaris formulis Facultatis Medicæ Parisiensis respondere possit; necessarias, saltem omni quâ fieri æquum est dignitate & religione, Facultas Remensis observet.

VIII.

Remenses Baccalaurei indigenæ, aut si qui exteri Medicinam Remis facere decreverint, non nisi biennio Stadium medicum conficiant; liceat tamen hac biennii lege solvere solos Doctorum Remensium filios quos, juxta Hippocratis præceptum omni, favore & gratiâ excipi par est.

IX.

Novo Baccalaureo præstitatur à Decano & Præsìde quæstio Physiologica de quâ Thesim quinque appendicibus comprehensam instituet, quæ Quodlibetaria dicetur. Illam autem Decani Præsìdisque censuræ subijciat, probatam & emendatam & typis excusam ad singulos Doctores Baccalaureus deferet aliquot diebus ante publicam ipsius pugnationem, quæ cadet in sextum, aut circiter mensem à Baccalaureatu.

X.

Mensibus Majo, Junio, Julio, novus Baccalaureus à Doctoribus & Professoribus à Facultate ei rei præfectis de re herbaria examinetur.

XI.

Elapso uno, anno aut circiter à propugnata Quodlibetaria Baccalaureus à Decano Præsìde Pathologicam vel Therapeuticam quæstionem accipiat, quam Thesi quinque appendicibus distinctæ præfigat, & hanc Cardinalitiam dictam à Decano & Præsìde examinatam, probatam, typisque excusam ad singulos Doctores deferat diebus aliquot antequam ejus palàm propugnandæ causâ sedeat.

XII.

Tuendæ Theseos Cardinalitiæ munere functus Baccala-

laureus, Aphorismum Hippocratis à Decano designatum post mensem meditatâ Oratione publicè exponat.

XIII.

Reliquis biennii mēſibus Baccalaureus singulorum Doctorum domus reverenter adeat, ut ab iis morbi aliqujus accipiat historiam, cujus Diagnosim, Prognosim & Therapeiam scripto & ex tempore explanet.

XIV.

Post examen & publicas disputationes ad Academiæ Cancellarium deducatur Baccalaureus, à quo, datâ primùm fide, Licentiam docendi & faciendi Medicinam accipiat, eique ob collatum honorem gratias, ut par est habeat.

XV.

Tandem dicatur dies à Facultate, in quo Licenciatus, præſtito primùm sacramento, Apollinari laureâ solemniter donetur à Præsīde, à quo, cum, & sui in Medicina facienda officii, & cujus dignitatis particeps factus sit diligenter admonitus fuerit, coram Primariis urbis & quos invitarit amicos, Deo Optimo, Maximo & Medicorum Collegio eleganti oratione gratias agat: huic autem inaugurationi, ut & cæteri, Doctores frequentes adsint, illamque dignitate quàm maximâ fieri poterit celebrent.

XVI.

XVI.

Et quoniam extranei Candidati, cum propter res domesticas, tum, quod plerumque longius absint à suis Laribus, diutius abesse non possunt; æquum est ut breviori temporis spatio Stadium suum conficiant; quemadmodum fieri solet tum in hac, tum in aliis celebrioribus hujus Regni Facultatibus, & supremi Senatûs decreto sancitum est: qui igitur extranei Candidati Litteris à duobus celebris alicujus Universitatis Professoribus subscriptis fidem fecerint Decano, se, per biennium saltem, lectiones publicas diligenter excepisse; peracto examine & Aphorismi Hippocratis extemporaneâ explicatione, si majori Facultatis parti cumulatè satisfecerint, Baccalaureatûs gradu honestentur; tum ad Quodlibetariæ & Cardinalitiæ Thesim disjunctis diebus propugnandam admittantur; ac, si suam toti Ordini approbarint eruditionem, ad Licentias, alioque demum die ad Doctoratum, omni, quanto fieri poterit, apparatu & splendore promoveantur.

XVII.

Nemo Gallus antè creetur Doctor, quàm Remis dies saltem quadraginta impenderit faciendo suæ eruditionis periculo, tum in examine, tum in actibus publicis: cæteris extrà Galliam natis, dum probè & ex more tentati fuerint, nulla mora adferatur.

XVIII.

Novus Doctor apud Decanum in tabulis Facultatis suâ manu scribat se Lauream Apollinarem in Facultate Medica Remensi fuisse consecutum ; adjiciatque suum & Præsidis nomen ac præterea annum , diem & Chirographum suum.

XIX.

Doctori novo , five Remis , five alibi Medicinam suo jure facturo concedantur Litteræ solemni , ut solet , formulâ , quibus fides fiat ipsum majoris aut minoris Ordinis Medicum à Facultate Remensi renuntiatum esse , quæ magno sigillo Facultatis , quod penès Decanum erit , muniantur , à quo , ut & à majori Bidello qui omnibus actibus interesse debet , primùm subscribantur.

XX.

Nemini Baccalaureo Litteræ Baccalaureatûs minori sigillo Facultatis obsignatæ & à Decano subscriptæ denegentur.

XXI.

Ne verò pauperibus ad Medicinæ Doctoratum aditus intercludatur , Bursæ pro Licentiis & Doctoratu Facultati debitæ remittantur iis qui compertam paupertatem profitebuntur , dum constet doctos & probos esse ; eâ tamen conditione , ut polliceantur & publico instrumento fidem suam adstringant , se Bursas ipsas persoluturos , cùm ad meliorem fortunam pervenerint.

XXII.

Doctores majoris Ordinis in Seniores & Juniores tribuantur. Illorum numerus senario neque minor neque major unquam fit: & quotiès alicujus obitu minuetur, qui è Junioribus omnium primus inauguratus fuerit, vacuum locum repleat; quemadmodum est supremi Parisiensis Senatûs decreto sancitum.

XXIII.

Verùm quoniam antehàc fuit controversia inter Seniores illos & Juniores qui in locum nuper defunctorum Seniorum succedebant, propter summam centum quinquaginta libellarum Turonensium, quæ quinque Senioribus à Juniore illo erogabatur, nulla talis in posterùm summa à quoquam persolvetur; & Junior ille ad Seniorum numerum accedet, eisque cooptabitur absque ullo sumptu, ut fieri solet in Academia Parisiensi & aliis singulis.

XXIV.

Dum sex illorum Seniorum & quatuor Juniorum constabit numerus; nemo (nisi fortè Doctoris Medici & quidem Remensis filius) antè majoris Ordinis Doctor, aut etiam Baccalaureus renuntietur, quam ex illis aliquis è vivis excesserit, ne alioquin Urbs ipsa nimîa Medicorum turbâ gravetur.

XXV.

Soli Seniores majorum emolumentorum capaces sunt ; Juniores autem tantum minorum.

XXVI.

Junioribus, etsi nondum majorum emolumentorum capacibus, liceat suo ordine præesse quibuscumque actibus publicis, sive Quodlibetariæ, sive Cardinalitiæ, sive Doctoratui; modò ante solidum decimum annum, Doctoralem Lauream in Remensi Academia consecuti sint. Nec cuiquam gratia ulla fiat istius temporis, cujus cum aliquid in aliquo desiderabitur, præsidendi jus redibit ad aliquem è Senioribus, qui ritè probatum à tota Schola Candidatum pileo Apollinari donabit.

XXVII.

Doctores, cum Seniores, tum Juniores, omnes quidem Regentium, Professorum verò titulo ii soli gaudeant, qui publicè docent in Scholis ; ac, ne quis contentioni locus relinquatur, in omnibus Thesis propugnandis Doctorum nominibus tria tantum hæc vocabula præfigantur : *Domini Doctores disputaturi.*

XXVIII.

Nemo Remis Medicinam doceat, vel faciat, nisi aut

in Remensium Medicorum Facultate majoris Ordinis Doctor factus fuerit, aut Facultatis Parisiensis Medicus, vel ita fuerit in Remensium Medicorum Ordinem cooperatus, ut aliquando in Parisiensium Societatem adsciti sunt extranei.

XXIX.

Duo ex Senioribus Medicinæ Doctoribus à Furnerianæ Foundationis Administratoribus seligantur, qui studiosos universam Medicinam sedulò doceant, Hippocratemque, Galenum, Fernelium, Hollerium, Duretum, Riolanum, aliosque melioris notæ Medicos explanent, ab ipsisque Administratoribus legatum in eam *φιλατρων* frequentia flagitabit, unum, aut etiam alterum rem honorarium accipiant; liceat tamen, ubi id Professore creare, qui Medicinæ partes ab his, quas illi duo tradent, alias doceant.

XXX.

Professores, cum publicè legent, veste induantur talarum, pileumque gestent quadratum & humerale coccineum.

XXXI.

Diutiùs extrà Urbem morati Doctores, qui nec suo ordine actibus, præsertimque Quodlibetariæ præfuerint, nec interfuerint, nec docuerint, nec disputarint, è Doctorum catalogo expungantur, & privilegiis priventur; si tamen in suum cupiant restitui locum, petitâ impetratâque à Facultate gratiâ, voti compotes fiant.

XXXII.

Doctores tamen vel qui Regi Christianissimo, vel Principibus regio sanguine procreatis suam re verâ navant operam, absentes pro præsentibus habeantur.

XXXIII.

Si quæ extrâ Scholas habita fuerint Comitia, irrita sunt. De rebus quæ in deliberationem ceciderint, pronuntiet, concludatque Decanus, secundum eos qui suffragiorum numero vicerint.

XXXIV.

Decanus singulis annis plurimum Seniorum, Juniorumque Doctorum suffragio eligatur, Sabbato, aut alio die proximo post Festum omnium Sanctorum, re Sacrà prius ad eam rem factâ: sitque Decanatus unius tantum anni; exacto tamen anno, si constet res Facultatis ab ipso Decano præclare esse gestas, ei Decanatus in alterum annum prorogetur.

XXXV.

Decanus sic electus apud antiquum Decanum consuetum præstet iusjurandum, res Facultatis curet, Doctoribus Facultatis accepti & expensi rationem quot annis reddat more solito; Facultatis caput habeatur, jus habeat convocandi Facultatem, rogandi sententias & concludendi.

XXXVI.

Decanus ille, cum eoque unus è sex Senioribus Pharmacopœorum Officinas quot annis lustrent, eorumque Magisteriis præsent; alioquin irrita habeantur.

XXXVII.

Sint similiter irrita Chirurgorum, Tonforum Magisteria quibus Decanus & alter Doctor nec interfuerint, nec præfuerint.

XXXVIII.

Chirurgi & Pharmacopœi Medicis velut Præceptoribus honorem habeant, in officio suo se contineant, nullam majoris momenti operationem Chirurgicam aggrediantur, neque Medicamenta purgantia, Potiones, Pilulas, Pulveres, Apozemata, Julapia, ullavè nunquam Narcotica ægris porrigant, nisi ex Medicorum præscripto.

XXXIX.

Pauperes Medicorum, Chirurgorum & Pharmacopœorum opem frustra nunquam implorent.

XLI.

Scholæ Medicæ Doctores omnes amicitiam inter se colant.

XLI.

Nemo nisi legitimè vocatus ad ægros adeat.

XLII.

Nemo cum Empiricis, Chimistis, aut quibusvis Erroribus à Remensium Medicorum Collegio minimè probatis, medica concilia ineat; quod si fecerit, culpam luat ejectione è Schola, ejusque emolumentis per biennium careat.

XLIII.

In omnibus medicis congressibus Juniores Senioribus assurgant; hi vicissim ab illis benignè humaniterque excipiantur.

XLIV.

In medicis conciliis eo ordine quo quisque ad Doctoratum promotus fuerit, sententiæ dicantur, ducto à Junioribus exordio.

XLV.

Quod in ejusmodi conciliis, pluribus placuerit, ægro, vel iis qui ipsi assident, Senioris ore breviter, clarè, prudenterque referatur.

XLVI.

Ægrorum arcana, visa, audita, intellecta nemo eliminet.

XLVII.

XLVII.

Ad concilia medica vocati, sistant se horâ ipsâ à Seniore præscriptâ; ne unius mora ægro molestiam, ejusque collegis incommodum creet.

XLXVIII.

Remediorum cum purgantium, tum allevantium tam interiorum quam exteriorum formulæ, Medicorum à quibus præscribentur, Chirographis obsignentur, anno & die adscriptis.

XLIX.

Ubi aliqua erit præscribenda venæ sectio, vel alia operatio Chirurgica, idem fervetur.

L.

Decanus & Collegium Medicorum Remensium hæc Statuta diligenter observent, caveantque ne in posterum ab illis discedatur: utque magis omnium animis hæreant, singulis annis, quo die post rem Sacram Decanus eligetur, omnibus Doctoribus qui aderunt in Scholis, à majori Bidello publicè recitentur.

Et hæc omnia Statuta ad usum tam Universitatis Remensis, quam quatuor Facultatum, Artium, Medicinæ, Juris utriusque & Sacræ Theologiæ confecta, sunt probata & subsignata à nobis quatuor viris selectis juxtâ

Decretum Senatûs Parisiensis latum die quartâ Septembris 1660. Parisiis, die Lunæ, vigesimâ quartâ Aprilis 1662.

D. GUYART Doctor Theologus & Sacræ Facultatis Theologiæ Syndicus.

J. DAVEZAN Consultissimæ Juris Facultatis Antecessor, & Academiæ Aurelianensis Decanus.

GUIDO PATIN Doctor Medicus Parisiensis & Professor Regius.

MERCIER Baccalaureus Theologiæ & Collegii Marchiani Magister primarius & Moderator.

MERCIER Doctor Theologus & Rector Universitatis Remensis.

STATUTA

FACULTATIS JURIS

ACADEMIÆ REMENSIS.

I.

OMnibus qui studiorum suorum fiduciâ freti ambierint Cathedram Doctore suo viduatam, liber pateat aditus, nemini præcisâ spe adipiscendi, dummodò Catholicam & Orthodoxam Fidem profiteatur; eâ tamen lege dictâ & necessitate impositâ Antecessoribus, ut illi soli eam addicant, qui, prævio examine, tentamento ingenii facto, soliditate judicii probatâ, singularisque Doctrinæ specimine publicè edito, in Scholis huic experimento faciendo destinatis ostenderit se præ cæteris Candidatis dignum esse qui Antecessoris muneri obeundo & implendo præponatur.

II.

Atque ut tota res solemniùs & testatiùs peragatur;

nevé quid committatur in regias Constitutiones, illudaturque decretis amplissimi Ordinis, & ut iste actus legitimus deinceps eximatur & subducatur fraudibus & for-
dibus, præcipitur Antecessoribus, ut, tractatu prius habito de sufficiendo novo Doctore in locum Collegæ recenti fato erepti, de eo certiores faciant celebriores Juris Universitates, misso Programme, cum præfinitione diei & loci, in quo futurus sit conventus illorum, qui apud se statuerint & consultò deliberaverint in hac Palæstrâ manus conferere.

III.

Dies verò condita cum venerit, habebuntur Comitia à Decano Facultatis indicta, qui cum reliquis Antecessoribus congregatis in loco constituto, curabit nomina postulantium excipi & in album Candidatorum referri, ac deindè exquisita themata ex utroque Jure excerpta, sorte magistrâ, distribuenda illis assignabit, circa quorum interpretationem versabuntur partitæ unius mensis solemnes recitationes; ita ut singuli quindecim dies utiles impendant Juris Civilis & totidem Canonici themati, quod obtrigit, enucleando, statis & præfatis horis, ordine præscripto servato.

IV.

Finitis autem & absolutis prælectionibus, selectæ Leges & Decretales Epistolæ eisdem Candidatis assignabuntur; indeque depromptæ positiones publicè agita-

buntur post octo dies, quibus à primo strenuè propugnatis & ab obsistentibus subtiliter excussis, succedaneus habebit interstitium trium dierum, intra quod fiet intermissio disputationum; totidem verò interjectis diebus præteritis, resumuntur disputationes; hisque à singulis, mutuis vicibus, rectè ritèque confectis, triduanæ etiam induciæ dabuntur alteri; atque ita ultrò citròque paribus spatiis temporis interpositis, finis imponetur huic Actui solemni & legitimo.

V.

At priusquam Theses excudantur, offerentur Decano & reliquis Facultatis Professoribus quibus curæ erit, ne quid in iis fidei orthodoxæ, bonis moribus, aut Regni Constitutionibus, vel jussis Senatûs contrarium & adversum irrepât.

VI.

His peractis & prælectionum, disputationumque publicarum diebus transactis, per Doctores actu regentes, quibus solis jus eligendi competit, quis sit contendendum dignior, declarabitur; ab iis tamen prius tactis Sacrosanctis Evangeliiis, præstitoque Jurejurando, se nemini in ferendo suffragio pro electione injuriam facturos.

VII.

Distriçtè autem prohibetur ne unius Cathedræ sectio & partitio fiat in plures; cum unius Cathedræ unus tantum Doctor esse debeat, sicut unius Præbendæ unus Clericus.

VIII.

Præcisè quoque interdicitur, si aliquis ex superstitibus Antecessoribus decesserit, quamdiù jurgatur & controvertitur de præmortui Cathedrâ obtinendâ, ne quis ex confligentibus in ejus locum substituatur, nec alius quilibet, nisi per legitimos tramites, novo inito certamine, ad hunc honoris gradum pervenire contenderit, eoque cæteris dignior fuerit judicatus, ac propter eximiam Juris utriusque peritiam & alias animi dotes, utilior Scholæ & idoneior ad docendum communi consensu fuerit habitus.

IX.

Si quis in posterum demortui Doctoris Cathedram invaserit, seque in ejus possessionem intruserit, turbato Academiae ordine, justo titulo non præcedente & actu solemnî deficiente, ex quo justa causa vacuæ & liberæ Cathedræ occupandæ nascitur; jubentur Professores obnunciare, emissio publico programme, certò futurum ut pervasa Cathedra adjudicetur, more Majorum, illi soli, qui in concursu & conflictu pugnantium moribus & doctrinæ dignior extiterit.

X.

Doctor no viter electus & in Antecessorum numerum cooptatus in ipso articulo Inaugurationis & in continenti promittat, religione sacramenti adhibitâ, se

probè & fideliter cuncta executurum, quæ regiis Ordinationibus & Senatûs-consultis supremæ Curix cauta & sancita sunt de ordine & disciplinâ Scholæ, seque partes omnes officii impleturum, & quæ Facultatis institutis sunt recepta, ex bona fide servaturum.

XI.

Initio vertentis anni Academici, Decano mandante, oportet Antecessores in eum locum venire in quo Facultatis Comitia haberi solent, ibique singulos se ejusdem Jurisjurandi vinculo obstringere.

XII.

Hique tenentur continuò & indefinenter suscepto muneri incumbere: si quæ tamen causæ justæ & legitimæ subsint, veluti adversæ valetudinis, vel negotii non affectati, petendæ vacationis & cessationis; id desiderantibus non denegabit Collegium.

XIII.

Quod si quis sine veniæ impetratione publicas prælectiones intermiserit & semel monitus resumere noluerit, Scholæ fructibus & obventionibus erit privandus; atque si diutiùs procaciâ quâdam, obstinato & obfirmato animo, in proposito perseveraverit, honore omni ac jure Scholæ erit spoliandus.

XIV.

Affiduum & debitum prælectionum pensum nullo prætextu, licet alioqui plausibili, officii, vel beneficii, vel privatarum lectionum occasione, deferatur, vel intermittatur.

XV.

Qui necessarium docendi munus subterfugiunt, aut rarò, vel nunquam, Scholæ interfunt; à Scholæ fructibus & honoribus arceantur, ut inertissimum & desidiosissimum hominum genus.

XVI.

Doctores per se, non per substitutos ad legitimum & ordinarium prælectionum pensum adigantur.

XVII.

Neque eis liceat docere, nisi ex præscripto legum Scholæ, non frustulatim, aut per Epitomas spicilegia quædam minuta Legum & Canonum fingere & auditores eo astu vel inescare incautos, vel ludificare.

XVIII.

Et ne hoc contingat, è re esse visum est & valdè conducibile studiosis, hunc modum docendi præscribere
Doctoribus

Doctoribus, sicque eorum publicas prælectiones ordinare, ut unus eorum, singulis annis, ex quatuor librorum Institutionum Justiniani titulis deducat præcipuarum rerum capita, eaque congerat in summaria, quibus comprehendatur brevis & compendiosa narratio eorum quæ verbis contextûs continentur & sine quibus verus illorum sensus & intellectus patere non posset studiosis.

XIX.

Aliis Pandectarum aliquot titulos & leges sub iis collocatas exactè & accuratè interpretandi onus injungatur; eademque ratio ineatur prælectionum Codicis & Decretalium, ab iis qui hujus muneris exequendi curam suscipient.

XX.

Jugis & continua opera impendatur à Doctoribus in suo profitendi ordinario munere, ex præscripto totius Collegii imposito.

XXI.

Nihilque à singulis, inconsulto Collegio, tentetur quod universam Scholam respiciat.

XXII.

Doctores ordinarii extraneo cultu & insignia Doctoratûs non habentes, Scholas non ingrediantur.

XXIII.

Comitia Facultatis pro Majorum more in Scholis publicis, non privatim, Decani elogio præeunte, habeantur.

XXIV.

Comitiis Universitatis tres, aut ad minimum duo hujus Ordinis interfint.

XXV.

Die Jovis hebdomadæ Sanctæ habebitur Concio ab uno è Collegis ad quem per vices id munus spectabit; qui Concionis materiam assumet ex Bulla: *In Cæna Domini*, atque de Sacrosancta Eucharistia & Sacramento Pœnitentiæ eruditè & piè differet.

XXVI.

Nullus in hac Universitate Juris Professionem sibi arrogare præsumat, nisi petitâ primùm licentiâ, & annuente toto Collegio: quod non nisi parcè & causâ cognitâ, est indulgendum, ne vilescat Professio.

XXVII.

Claves Cistæ, seu Aræ in qua Collegii Schedæ veteres & instrumenta servantur, non uni & alteri, sed tribus, iisque antiquioribus Collegis committantur.

XXVIII.

Sigilla Collegii, quocumque obtentu quæsito, aliò non asportentur; quæ religiosè servari & occludi in Cista, sive Arca oportet ad id Majorum more destinatâ.

XXIX.

Et nemini uni vel favore aliquo, vel gratiâ sunt permittenda; nè quid alienum à decoro fiat hujus Ordinis.

XXX.

Post diem Divi Lucae aperientur Scholæ, & pro anni & prælectionum auspicio unus è Collegis, Oratione præeunte, adolescentes ad studia Juris strenuè & alacriter capefcenda hortabitur.

XXXI.

Et quoniam Universitates ideò institutæ sunt & fundatæ, ut in iis erudiantur & formentur qui Templo, qui Foro, qui Curia præsint; vetatur ne in posterum, quicumque obvii & fortuiti, quasi repenti apprehensi juvenes, rudes adhuc & imperiti ad Baccalaureatûs, vel Licentiæ, & multò minùs Doctoratûs gradum admittantur; sed hi duntaxat, qui studio Juris, toto legitimi temporis curriculo, sedulam navantes operam, publicis Antecessorum lectionibus & exercitationibus interfue-

rint, eorumque dictata fideliter exeeperint; quosque suppositos examini, veris & solidis Juris præceptis imbutos esse certò constabit.

XXXII.

Atque ad rei solemniter peractæ testimonium omni exceptione majus Registra conficiuntur, quibus inferere oportet testationem manu propriâ desiderantium sua nomina referri in numerum studiosorum Juris, ac deindè petentium se evehi ad aliquem gradum, litteris exaratam & perscriptam, insertâ nominum & cognominum præ cæteris mentione, nec-non Diœcesis & diei quo se probandos obtulerint, eorumdemque subscriptione secutâ firmatam.

XXXIII.

Et si pensiculatâ examinatione eruditionis factâ idonei fuerint inventi; illis Codicilli concedantur duorum saltem Professorum subscriptione & Chirographo adnotati, & Collegii sigillo muniti, priùs tamen Graduatis impertitâ Benedictione à venerabili Academiae Cancellario.

XXXIV.

Et ut plenissima fides & autoritas huic Actui concilietur, nequè ambigi possit Senatus jussis fuisse paritum; accedet subscriptio primarii Urbis Magistratûs, qui vulgò Generalis locum tenens appellatur, quâ testifi-

cetur sibi exhibitas esse Theses typis excusas, quasi indices exploratæ & probatæ peritiæ eorum qui examini Antecessorum se subjecerunt, emissâ schedulâ à forensi Scriba perscriptâ & subnotatâ.

XXXV.

Et nè quid deesse videatur complemento promotionis Graduatorum; eam fieri & expediri oportet juxtâ ritus & solemnitates quæ laudabili consuetudine receptæ sunt & vetustate confirmatæ, à quibus recedere nefas. Quod si contrâ factum fuerit, ipso jure nullum erit; & prætereà Doctor qui id temerario ausu fecerit, mulcabitur à Collegio irrogatâ pœnâ quam pro qualitate delicti infligendam esse duxerit.

XXXVI.

Nihil autem à Graduatis qui promoventur, omninò exigatur seorsim à singulis Doctoribus, vel Bidellis, vel Scribâ sub pœna nullitatis Litterarum Graduatis concessarum & abdicationis officii ejus qui quid in fraudem Collegii fecerit.

XXXVII.

Provideat Collegium ut Bidellis & Scribæ iusta & moderata merces decernatur; qui si ampliorem exegerint, officiis suis priventur.

XXXVIII.

Bidelli semel & iterum moniti ut suum per se officium faciant, neque vicarias operas substituant; si pervicaces fuerint, officiis itidem suis priventur.

Et hæc omnia Statuta ad usum tam Universitatis Remensis, quam quatuor Facultatum, Artium, Medicinæ, Juris utriusque & Sacræ Theologiæ confecta, sunt probata & subsignata à nobis quatuor viris selectis juxta Decretum Senatûs Parisiensis latum die quartâ Septembris 1660. Parisiis, die Lunæ, vigesimâ quartâ Aprilis 1662.

D. GUYART Doctor Theologus & Sacræ Facultatis Theologiæ Syndicus.

J. DAVEZAN Consultissimæ Juris Facultatis Antecessor, & Academiæ Aurelianensis Decanus.

GUIDO PATIN Doctor Medicus Parisiensis & Professor Regius.

MERCIER Baccalaureus Theologiæ & Collegii Marchiani Magister primarius & Moderator.

MERCIER Doctor Theologus & Rector Universitatis Remensis.

STATUTA FACULTATIS THEOLOGICÆ REMENSIS.

I.

Uoniam, Scripturâ teste, in malevolam animam non introibit Sapientia; curent potissimum Theologiæ Candidati, purâ mente & ab omni vano affectu vacuâ, ad divinam illam Scientiam accedentes, sicut sunt aliis Doctrinæ cupidis studio superiores, ita etiam sint tam in templis, quam in scholis majores exemplo.

II.

Et, ut certa studiorum ratio habeatur, legant quotidie Professores Theologi statis horis; Dionysianus

quidem primâ pomeridianâ ad fefqui-secundam; Patri-
cianorum verò primus ab octava matutina ad fefqui-
nonam Magistrum Sententiarum interpretetur; alter
autem à fefqui-secunda ad quartam Vetus & Novum
Testamentum ex antiquorum Patrum mente exponat.

III.

Ut admitti possit ad Baccalaureatum Candidatus,
necesse est ut per quinquennium operam dederit in
Academia; scilicet per biennium Philosophiæ, & Theo-
logiæ per triennium sub duobus saltem Professoribus, ac
Magisterium Artium consecutus sit; vel, si in alia Uni-
versitate studuerit, in gremium Academiæ cooptatus.

IV.

Nemo ad Baccalaureatum admittetur, nisi, exhibitis
prius Clericalibus litteris, quibus constet ipsum esse
de legitimo toro genitum, & de fidei ac morum probi-
tate fecerit fidem.

V.

Istis instructus testimoniis, supplicabit Facultati cum
habitu & tonsura decenti, nominabitque studiorum
Moderatorem, cujus curâ erit in Actibus & conversa-
tione regendus.

VI.

Deindè tres Examinatores alterius Ordinis, si regu-
laris

laris fit, à Syndico designabuntur in scheda subscripta, qui ejus vires in Philosophia & Theologia accuratè tentabunt; tùm, si à duobus saltem idoneus fuerit judicatus, de eo à decano Examinis referetur proximis Comitibus ad Facultatem.

VII.

Admissus Principium, seu primam lectionem instituet, à qua Baccalaureorum ordo & antiquitas repetetur. Deinde de Tentativâ sub Magistro à Facultate petenti nominato alterius Ordinis respondebit; in qua disputabunt Baccalaurei ordine ipsis à Præside, ut & in aliis Actibus, quibus præfunt Magistri, præscripto.

VIII.

Baccalaurei qui in actu Tentativæ disputaverint, judicium ferent de respondentis doctrina scripto, quod ad pedes Præsidis deponent in Capsula, quam ante sequentem Congregationem Syndicus aperiet, ut de Actu sententiam Baccalaureorum renunciare possit, postquam Præsides ipse suum retulerit judicium & numerum eorum qui disputaverint. Quod si à duobus Respondens minùs idoneus judicatus fuerit, vel omninò, vel ad tempus rejicietur, prout videbitur æquius.

IX.

Qui de Tentativâ responderit, antequam possit in

M

Actibus disputare, sistet se coràm Facultate, jurabitque se Facultatis legibus victurum, honorem, reverentiam & obsequium Decano & Doctoribus exhibiturum, ac fidele testimonium de idoneitate Candidatorum laturum.

X.

Baccalaureus qui voluerit ad primam adscisci Licentiam, iterùm à tribus Doctoribus examinetur, qui ejus scientiæ periculum facient in Theologia tam positiva, quàm Scholastica, Historia Ecclesiastica & Scripturis Divinis.

XI.

Prima Licentia die Januarii incipiet, & duobus absolvetur annis, scilicet ultimâ Decembris anni sequentis; cum ea cautione, ut ultrâ Festum S^{te}. Catharinæ non protrahantur Actus, sub pœna duorum aureorum.

XII.

Per illud biennii spatium tres Actus conficient Baccalaurei, duos majores, videlicet Patricianæ, quæ de re speculativa, & Majoris Ordinariæ, quæ de Lege Divina & positiva; unum minorem, qui vocatur Minoris Ordinariæ quæ de rebus controversis instituetur: poterit tamen loco Minoris Ordinariæ de Aulicâ sub novo Doctore Baccalaureus respondere, si ita visum fuerit Facultati.

XIII.

Primo anno de duobus Majoribus non respondeant

Baccalaurei, sed pro arbitrio eligant vel Actum Patricianæ, vel Actum Majoris Ordinariæ; ita ut qui primo anno de Patriciana non responderint, de Majore Ordinaria respondeant; & ad eum finem primis Comitibus sua cuique Baccalaureo hebdomada constituatur.

XIV.

Patricianæ autem disputationes singulis annis incipient Feriâ 5^a. post Festum Apostolorum Petri & Pauli circa finem Junii mensis; sicque continenter fient decimo quinto quoque die.

XV.

In his disputationibus Prior S. Patricii post sex argumenta leviora, tribus gravioribus adversus respondentem disputabit. Habebit verò Orationem memoriter in prima & ultima Patriciana de laudibus & utilitate Theologiæ.

XVI.

Post Priorem singuli Baccalaurei 1°. Licentiæ disputabunt duobus Argumentis; cæteri verò, tam 2°. quam 3°. Licentiæ unico, & citrà contentionem ordine Principii proponent argumenta.

XVII.

Primâ die Dominicâ ante Patricianam Prior conferret cum respondente super ejus conclusionibus, qua-

rum probationes eodem ipso die Priori offeret, nec eas cuiquam Prior sub pœna arbitraria communicabit.

XVIII.

Ipsis Collationis & Responsionis Patricianæ diebus, Priori curet parari respondens modicis sumptibus cœnam, cui soli scilicet Prior & respondens & duo alii Baccalaurei, cum Facultatis Apparitoribus poterunt interesse.

XIX.

Nihil ab Ecclesiæ fide alienum, nihil Regis, Regni-que juribus adversum proponatur in thesibus; alioqui & Magnus Magister, & præses, si quis sit, & Syndicus, & respondens extra ordinem puniantur.

XX.

Nihil quod inane sit & frivolum, nihil quod scandalum & offendiculum auditoribus afferat, proferant disputantes; caveantque qui præsunt actibus, ne quid in eis peccetur.

XXI.

Baccalaurei, sive respondeant, sive disputent, chartas omnes deponant, neque post disputationem vacua relinquant subsellia, & à conviviis abstineant in suis Actibus sub pœna Facultatis arbitrio relicta.

XXII.

Omnes cappati & habitu decenti vestiti intersint Missis, Supplicationibus, disputationibus, aliisque Actibus ordinariis; nec singulis annis ab Urbe absint ultra mensem, Facultate inconsultâ.

XXIII.

Primis post decursum Licentiæ studium comitiis, antiquior Baccalaureus, sæcularis, sociis comitatus supplicet Facultati pro missione à Schola; tùm unusquisque descriptam afferat originis suæ & studiorum rationem, nec ullus ad Licentiarum gradum promoveatur, nisi sit Diaconus.

XXIV.

Licentiandi à Doctore per Facultatem nominando offerantur Cancellario, cui gratias aget Prior illius anni Patricianus, postquam responderit Oratori Cancellarius.

XXV.

Primus in Licentiandorum Ordine Religiosus invitet ad Paranympum Remense Capitulum, Præsidiale Tribunal, & alias societates quæ de more convocantur.

XXVI.

Cancellarius significando Licentiandis per Oratorem internuntium, quem Paranympum vocant, Licentiarum

die, convocet Doctores suffragia de ordine cuique assignando collaturos in urnam seu scrinium, cujus apertioni aderunt Decanus & Syndicus Facultatis & duo Doctores ab eadem nominandi, simul cum Cancellario.

XXVII.

Urna illa tribus claudatur clavibus, quarum una penès Cancellarium erit simul cum scrinio, reliquæ duæ penès Decanum Facultatis & Syndicum; si contingat Decanum Cancellarii munere fungi, penès Syndicum & antiquiorem Doctorem huic negotio præpositum.

XXVIII.

Licentiandi convivii, muneribus aut aliis prehensionibus gratiam Doctorum non aucupentur; si secùs fecerint, omni gradûs ordine excludantur.

XXIX.

Suffragia ferantur tantùm à Doctoribus qui Actibus saltem duobus Licentiandorum frequenter interfuerint; neque ad id per factiones agant, aut duos pluresvè in eadem linea ponant, vel duas pluresvè dent tabellas; qui secùs fecerint, jure suffragii priventur.

XXX.

In Magistrorum suffragiis jus & æquitas serveretur.

Suffragia superiorum Ordinum valeant pro inferioribus.
Quod si aliqui fuerint suffragiis æquales, componat
dissidium Cancellarius ex astantium Doctorum sententiâ.

XXXI.

Die à Cancellario præscriptâ adsint omnes Licentiandi Benedictionem Apostolicam & gradus Licentiæ adepturi, quos altâ voce leget major Facultatis Apparitor. Qui autem primum gradum adeptus fuerit, habitâ brevi oratione gratias suo & aliorum agat nomine.

XXXII.

Licentiati, priusquam Doctoratûs gradum possint adipisci, teneantur actum Vesperiarum perficere, cujus Theses sex tantum columnis, cum aliæ sint novem, de Scriptura Sacra, Historia Ecclesiastica & Theologia Morali exaratis consent. In eodem actu de Expectativa Theologiæ Candidatus respondebit.

XXXIII.

Licentiati eo Ordine quo ad Licentias sunt vocati, ad Doctoratum promoveantur, eâ conditione ut ei qui primo loco appellatus fuerit, sex hebdomadarum spatium ad Vesperias & Doctoratum concedatur, & qui secundo, quindecim dierum, & singulis sequentibus totidem dierum spatium permittatur. Quod si quis in longius tempus Doctoratum suum protrahat, liceat ei qui sequitur procrastinantem antevertere.

XXXIV.

Recens creatus Doctor Facultatis juribus non gaudet, nisi prius in Congregatione coram Decano iurjurandum præstiterit pro consuetudine Facultatis.

XXXV.

Doctores morum integritate, vitæ probitate & exemplo cæteris præluceant, domosque profanas ac homines sinistra famâ laborantes devitent.

XXXVI.

Tonsuram & vestem gestent Theologo convenientem nec privatim, aut publicè incedant in habitu suæ professioni indecenti.

XXXVII.

Doctores ad Facultatis Comitia vocati, pileum quadratum, talarem togam & epomidem pelliceam gerant: Regulares pileo quadrato utantur, omnesque eo sedeant ordine quo ad Doctoratum fuerint promoti.

XXXVIII.

Graviter & honestè se gerant, modestè & placidè de re proposita ferant sententiam, nec seniores juniorum collegarum suffragium jurgiis & maledictis extorqueant.

XXXIX.

XXXIX

Doctores Actibus quibus præsunt, Missis, supplicationibus Academiae & Doctoratibus non adsint, nisi capati & Epomidem pelliceam induti, ut secerni possint à Baccalaureis. Quod si publicis Facultatis aut Academiae negotiis occupentur, honorarium tamen percipiant.

XL.

Si qui Doctores Remensis Ecclesiae aut alterius Canonici & Capellani fuerint, iisdem quibus alii Doctores vestibus utantur, nisi fortè in Actu Aulicæ seu Magisterii.

XLI.

Qui per maiorem partem anni urbe abfuerint, licet sint Canonici Theologales vel Curati Rurales, juribus utilibus priventur.

XLII.

Qui Urbem incolunt & Baccalaureorum Actibus non interfunt, nullis juribus gaudeant, nec pro Doctoribus regentibus habeantur, nisi fontico morbo impediuntur.

XLIII.

Nulli liceat Doctori Philosophiam aut Litteras huma-

niores docere, nisi velit penitus, toto quo eas Artes profiteretur tempore, omnibus Facultatis juribus renuntiare.

XLIV.

Cathedræ Professorum Theologiæ contententium dignioribus concedantur. Nec accadat unquam ut contendens cedenti sub specie damni præstandi pecuniam numeret. Si secus fiat, uterque professionis munere privetur.

XLV.

Si quis jam Professor ad Cathedram vacantem aspi-
ret, ad secundam admitti non possit, nisi priori cesserit bonâ fide, alioqui pro arbitrio Facultatis vacabit alterutra.

XLVI.

Singulis bienniis eligatur Syndicus qui Thesis omnibus subscribat, res & Statuta Facultatis diligenter curet, nec patiatur cum quoquam de ullo Acta tui tempore studii dispensari.

XLVII.

Scriba Facultatis in Comitibus Commentarium habeat numeralibus notis unâquâque paginâ distinctum à Decano & Syndico subsignatum, in quo Summam Conclusionis à Decano pronuntiatae describat, cujus lectionem sequentibus Comitibus altâ & intelligibili voce reiterabit.

XLVIII.

Major Bidellus Facultatis procuret redditus annuos, eosque in Commentarios referat & singulis annis rationem reddat accepti & expensi Decano, Syndico & selectis ejusdem Facultatis.

XLIX.

Si qui Theologorum Parisiensium Facultati Theologica Remensi ascribi voluerint & postulent, prolatis sui gradûs Litteris & Communionis cum Facultate Parisiensi testimonio, admittantur; eoque quo ad Doctoratum promoti fuerint ordine sedeant, si prius viginti libras Turonenses oneribus Facultatis ferendis solverint.

L.

Hæc Statuta in posterum diligenter servantur: in Commentarios Facultatis referantur & bis singulis annis, die scilicet primâ Octobris & in prima Patriciana à majori Bidello altâ voce recitentur.

Et hæc omnia Statuta ad usum tam Universitatis Remensis, quam quatuor Facultatum, Artium, Medicinæ, Juris utriusque & Sacræ Theologiæ confecta, sunt probata & subsignata à nobis quatuor viris selectis juxta Decretum Senatûs Parisiensis latum die quartâ Sep-

tembris 1660. Parisiis, die Lunæ, vigesimâ quartâ
 Aprilis 1662.

D. GUYART Docteur Theologus & Sacræ Facul-
 tatis Theologiæ Syndicus.

J. DAVEZAN Consultissimæ Juris Facultatis An-
 tecessor, & Academiæ Aurelianensis Decanus.

GUIDO PATIN Docteur Medicus Parisiensis &
 Professor Regius.

MERCIER Baccalaureus Theologiæ & Collegii
 Marchiani Magister primarius & Moderator.

MERCIER Docteur Theologus & Rector Uni-
 versitatis Remensis.

Et autres Pieces attachées à ladite Requête. *Signé,*
 C. DUMESNIL Procureur.

Conclusions du Procureur General du Roy.

Oùy le rapport de Maître Charles Saveuse Con-
 seiller en ladite Cour. ET TOUT CONSIDERE,
 LA COUR a ordonné & ordonne que lesdits
 Statuts des Facultés des Arts, de Droit & de Theo-
 logie de l'Université de Reims, nouvellement corrigez
 & reformez par les Commissaires nommez par l'Arrêt
 du quatre Septembre mil six cent soixante, ensemble
 l'article vingt-trois ajouté aux Statuts de la Faculté de
 Medecine, seront homologuez & registrez au Greffe de

la Cour du Bailly de Vermandois & de la conservation des Privileges Royaux de ladite Université selon leur forme & teneur, à la charge que les deux Echevins ou Conseillers de Ville qui seront députez pour l'administration des Revenus temporels dudit College, assisteront avec les autres Administrateurs à la Publication des Baux & reddition des comptes dudit College, comme aussi à la Publication des Baux & reddition des comptes du revenu de la Fondation du Sieur Fournier Evêque Basilitain, & y auront voix deliberative avec les autres Directeurs. Et en consequence les defences portées par l'Arrêt du quatorze Decembre mil six cent soixante, demeureront levées, & ce qui sera par le Bailly de Vermandois ordonné pour raison de ce, executé nonobstant oppositions où appellations quelconques, & sans préjudice d'icelles; & ce présent Arrêt leu & publié tant au Bailliage qu'en ladite Université de Reims. Fait en Parlement le seizième May, mil six cent soixante-deux.

ROBERTET.

CE jourdhuy Mardy vingt-septième Juin mil six cent soixante-deux, Audiance tenant en la Cour & Palais Royal à Reims, par Nous Jean Beguin Conseiller du Roy Lieutenant General au Bailliage de Vermandois, Siege Royal & Presidial de Reims, & les Conseillers & Gens tenants ledit Siege, ce requerant Maître Louïs Daillier Avocat pour Maître Thomas Mercier Recteur de l'Université de cette Ville, oùi sur ce & consentant l'Avocat pour le Procureur du Roy,

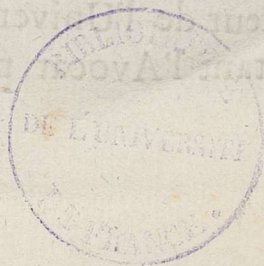
l'Arrêt de nos Seigneurs de la Cour de Parlement devant écrit portant homologation & enregistrement des Statuts pour la reformation generale de l'Université de Reims, accordé pour interdiction & deffence de conferer aucun degré dans pas une Faculté, a été leû & publié à haute voix par le Greffier dudit Siege. Et ordonné que ledit Arrêt & Statuts y mentionnés seront registrez audit Greffe pour y avoir recours au besoin, ce qui à été fait & octroyé Acte aux Sieurs du Chapitre de l'Eglise Nôtre-Dame de Reims de l'opposition par eux formé à la publication dudit Arrêt sur laquelle ils se pourvoiront ainsi qu'ils adviseront bon être.

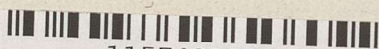
DELAVAL.

Anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo tertio mensis Januarii vigesimâ nonâ in Congregatione solemniter habitâ in Æde Sancti Patricii ibidem præsidente Amplissimo viro Domino Thoma Mercier Universitatis Remensis Rectore lecta sunt & promulgata coràm totâ Universitate & omnibus consentientibus recepta sunt Statuta secundum suam formam & tenorem, nec-non ipsamet Registrata per me subscriptum & ab eadem Universitate Præpositum. Actum Remis anno, mense, loco & die præfatis.

G. NOVISSE.

T. MERCIER Rector.

1157420993

A 2 K

K & A

